

How to Read Tibetan

The Genesis Reader

How to Read Tibetan: The Genesis Reader
© CAF, 2004

Table of Contents

		<u>Page</u>
ངོ་སྤོང།	How to Use This Book	1
 <i>Part One: The Story of Creation</i>		
1. འཇིག་རྟེན་འམས་བཞེད་པའི་སྐོར།	The Creation of the Universe	3
2. ཨ་དེན་གྱི་ལྷ་མ་འདི་སྐོར།	The Garden of Eden	20
3. མིས་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལ་མ་ཉན་པའི་སྐོར།	Man Disobeys God's Command	28
4. ཀ་ཡིན་དང་ཉེ་ལེ་གྱི་སྐུང།	The Story of Cain and Abel	39
 <i>Part Two: God and the Great Flood</i>		
1. བོ་ཨའི་རྒྱུད་རྒྱུ་ལོག་ལས་ཐར་ཐབས་གྱི་གྲ་སྒྲིག	Noah Prepares for the Flood	47
2. རྒྱུ་ལོག་ཆེན་པོའི་སྐོར།	The Great Flood	53
3. རྒྱུ་ལོག་ཆད་པའི་སྐོར།	The End of the Flood	62
4. དཀོན་མཆོག་གི་ཞལ་ཆད།	God's Covenant	70
 <i>Part Three: The Story of Abraham</i>		
1. ཡ་ཟེ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཨ་བ་རམ་ལ་ཞལ་ག་ཟིགས་གནང་བའི་སྐོར།	God Gives Abram a Vision	77
2. དཀོན་མཆོག་གིས་ཨ་བ་རམ་ལ་ཀ་རྒྱན་ཡུལ་གནང་བའི་སྐོར།	God Gives Abram the Land of Canaan	80

TABLE OF CONTENTS (continued)		<u>Page</u>
3. ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་དང་ཨའ་རམ་བར་གྱི་ཞལ་ཆད་དང་པོ།	The First Covenant Between God and Abram	82
4. དགོན་མཚོག་དང་ཨའ་རམ་བར་གྱི་ཞལ་ཆད་གཉིས་པ།	The Second Covenant Between God and Abram	85
5. དགོན་མཚོག་གིས་ཨའ་ར་ཉམ་ལ་བྱ་ཞིག་གནང་བའི་སྐོར།	God Gives Abraham a Son	88
6. དགོན་མཚོག་གིས་ཨའ་ར་ཉམ་ལ་ཉམས་ཚེད་བཞེས་པ།	God Tests Abraham	90
 <i>Appendix: The Eight Grammatical Cases</i>		
རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད།	The Eight Grammatical Cases	97

How to Use This Book

How to Read Tibetan: The Genesis Reader is a companion volume to *How to Read Tibetan*, a basic Tibetan grammar text based on the life of Christ as found in the Gospel of Mark. The present book is intended to help students of Tibetan apply the reading skills gained in studying *How to Read Tibetan* to several short stories from the Book of Genesis. The focus is on practice rather than learning new material, so grammatical comments are kept to a minimum. This book may be used alone, or with a language helper.

Part One includes the Creation stories found in Genesis 1-4. This section features a complete interlinear text with grammatical particles identified in the places where they occur. There is a very brief review of the principles for reading found in *How to Read Tibetan*, followed by 'Study Points' on Hebrew terms, Tibetan collocations, grammar points, poetry, the literary technique of framing, metaphors, and rhetorical questions. The following abbreviations for particles are used in Part One:

s.p. = 'subject' particle འི།

s.t. = sentence terminator particle །

q.p. = question particle འི།

a.p. = agentive (3rd case) particle འི།

Part Two contains the story of Noah and the Ark. This section features a complete interlinear text, but grammatical particles are no longer identified in place. There are 'Study Points' on Tibetan sentence construction, logical units, perspective, the use of repetition in Hebrew and its translation into Tibetan, implicit information, and cultural symbols.

Part Three contains six short stories from the life of Abraham, including a complete interlinear text. An appendix lists the eight grammatical cases.

May God bless you as you study this book.

Special Note: The English 'back' translation accompanying the Tibetan text in this book was prepared to meet the needs of language students. It is a study tool, and it is not intended for comparison with standard English translations of Genesis.

འཇིག་རྟེན་ཁམས་བཞུང་བའི་སྐོར།

The Creation of the Universe: Gen. 1:1-2.4a

Genesis 1.1

ཐོག་མར་དགོན་མཚོག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞུང་བ་རེད།

The Book of Genesis begins with one of the best-known verses in the Bible. As a review of the six-step method explained in *How to Read Tibetan*, we'll have a look at this verse in detail before going on to a more streamlined approach to the rest of the story.

How to Read a Tibetan Text:

- Step 1.** Get Acquainted with the Text
- Step 2.** Identify Key Words
- Step 3.** Watch the Punctuation
- Step 4.** Check the Shads
- Step 5.** Look for Particles and Give Them a Break
- Step 6.** Put the Meanings Together

Step 1. Get Acquainted with the Text: The first verse of the Book of Genesis states a theme of sublime magnificence in just 17 Tibetan syllables. To fully appreciate it, ask your language helper to read this entire section (Genesis 1:1 - 2:4a) to you aloud, several times if possible. Then read this brief sentence several times yourself. Try to get a feel for the rhythm of the words and listen carefully to their pronunciation.

Step 2. Identify Key Words: The best way to identify key words is to read the entire passage through, from 1:1 to 2:4a. If you do this, you'll find that the word དགོན་མཚོག occurs 29 times in the space of 34 1/2 verses. This tells you that དགོན་མཚོག is not only a key word but a theme of this passage. The word བཞུང་། which is the past root of the voluntary transitive verb འབོད། (to set out, found, establish) occurs 4 times, suggesting that it is also important. Other words are repeated as well, but they do not occur in this verse.

Step 3. Watch the Punctuation: There are no foreign word markers or quotation marks.

Step 4. Check the གདམས། There is only one punctuation mark in this verse, the *shad* which ends the line.

Step 5. Look for Particles and Give Them a Break: Identifying all the grammatical particles

ཐོག་མར་དྲེད་མཚོག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པ་རེད།

Unit	Particle Meaning
1. ཐོག་མར་	1. 7th (locative) case particle
2. དྲེད་མཚོག་གིས་	2. 3rd (agentive) case particle
3. འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་དེར་	3. 7th (locative) case particle
4. ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པ་རེད།	4. no case particles

Step 6. Put the Meanings Together:

Unit	Unit Meaning
1. ཐོག་མར་ beginning - in/at	1. in / at the beginning
2. དྲེད་མཚོག་གིས་ God (agentive)	2. God
3. འཇིག་རྟེན་ཁམས་ དང་དེར་ universe and it - in	3. the universe and in it
4. ཡོད་པ་ ཐམས་ཅད་ བཞུགས་པ་རེད། is all founded (past auxiliary)	4. everything created / established

Or, more fluently, 'In the beginning, God made the universe and all that is in it.' You may be wondering why the Tibetan text says 'the universe' when the English text says 'the heavens and the earth'. A literal translation of 'heavens and earth' would communicate the Tibetan meaning 'the sky and the ground' - which certainly lacks something of the majesty of the original, as well as being theologically inadequate.

Now that we have reviewed the method taught in *How to Read Tibetan*, we can go back to the shorter form of analysis presented there.

Genesis 1.2

ཡང་ས་ནི་དབྱིབས་མེད་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྟེང་ལ་
 and earth s.p. form without empty was and ocean great above

སྐྱུག་ནག་ཡིན་ཞིང་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ལ་
 darkness was and God's will/mind s.p. ocean over

གནས་ཡོད་དོ།
 was / remained sentence terminator (s.t.)

Genesis 1.2 The earth was formless and empty, and there was darkness upon the sea; and God's Spirit remained above the great waters.

Study Points: 1) Formless and Empty: The Tibetan word དབྱིབས། means the form or shape of something. In this sentence it is modified by མེད། 'without', to give the meaning 'formless'; which is further joined to the Tibetan word སྟོང་པ། 'empty' to give the meaning 'without form empty'. This is very close to the meaning of the underlying Hebrew phrase *tohu wa bohu*, meaning 'desolate, without form or structure, formless and empty'. **2) Spirit** The underlying Hebrew here is *ruach elohim*, which may mean 'spirit, wind, or breath' of God. Tibetan has no general term for spirit, and common substitutes for it cannot be used with verbs of motion such as 'hover, move'. Hence the back-translation 'God's Spirit (or spirit/will/mind/intention) was / remained above the waters.'

Genesis 1.3

དེ་ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་ “འོ་འགྲུང་ཞེས་” ཅེས་གསུངས་པས།
 and God a.p. light-become command quote said so

འོ་འགྲུང་སྟེ།
 light became s.t.

Genesis 1.3 And God said, 'Let there be light,' and there was light.

Study Point: Introducer དེ་ཡང་། *How to Read Tibetan* (7.2.8) discussed a category of Tibetan words called "introducers": words like however, but, then, and so on. This verse begins with another common introducer which may be translated here simply as "and".

Genesis 1.4

དགོན་མཚོག་གིས་	འོད་དེ་	ལེགས་པ་	ཡིན་པར་	གཟིགས་	ཏེ།
God	a.p.	light that	good	was that	seeing

སྤྲུག་པ་	ལས་	འོད་	དབྱེ་བ་སྤྲེ།
dark	from	light	separated

Genesis 1.4 God saw that the light was good, and separated the light from the darkness.

Genesis 1.5

དགོན་མཚོག་	གིས་	འོད་ཀྱི་	མིང་ལ་	ཉིན་མོ་ཞེས་	བཏགས།	སྤྲུག་པའི་
God	a.p.	light's	name to	'daytime'	called	darkness'

མིང་ལ་	མཚན་མོ་ཞེས་	བཏགས།	མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ།	བྱུང་བ་	དེ་ནི་
name to	'night'	called	night and day	happened	that

ཉི་མ་	དང་	ཐོའ།
day	first	was (s.t.)

Genesis 1.5 God called the light 'day' and the darkness 'night'. There was evening and daytime; the first day.

Study Point: Collocation Most languages have words that are associated with one another in a particular order. For example, most native English speakers would use the phrase 'salt and pepper' rather than the reverse. Linguists say that these two words show something called 'collocation'; that is, they tend to occur together in the same order each time. Tibetan has many collocations, one of which is ཉིན་མཚན། 'day and night'. In this verse, the translators chose to violate that order and say 'night and day'. They did so because the Hebrew text of this chapter repeats the phrase ('evening and morning') many times; because the Jewish day began at sunset; and also to reinforce the theme that God's creative actions bring the world from chaotic darkness into the light of ordered creation.

Genesis 1.6-7

ཡང་ དགོན་མཚོག་གིས་ “ཚུ་ ལག་གཉིས་ སུ་ འགྱུར་ ཕྱིར་ དེའི་ དགྲིལ་ནས་
 and God a.p. waters parts two into become for its middle from
 བར་མཚམས་ འགྲིལ་ འགྱུར་ ཞིག་” ཅེས་ གསུངས་པ་དང་། བར་མཚམས་བྱུང་ ཇོ།
 space a become command quote said and space became s.t.
 བར་མཚམས་ཀྱི་འོག་ལ་ ཡོད་པའི་ཚུ་རྒྱམས་ བར་མཚམས་ཀྱི་ རྟེན་ལ་ ཡོད་པའི་ ཚུ་རྒྱམས་ ལས་
 space under was waters space above was waters from
 དབྱེ་བར་གཞན་ བས་ དེ་བཞིན་དུ་ བྱུང་།
 divided, so like that happened

Genesis 1.6-7 And God said, 'Let there be an expanse in the midst of the waters, so that the waters may be divided in two parts; and an expanse appeared. God separated the waters below the expanse from the waters above it, and it was so.

Genesis 1.8

དགོན་མཚོག་གིས་ བར་མཚམས་དེའི་ མིང་ལ་ བས་མཁའ་ཞེས་ བཏགས། ཡང་ མཚན་མོ་དང་
 God a.p. space that's name to sky quote called and night and
 ཉིན་མོ་ བྱུང་བ་ དེ་ བྱི་ ཉི་མ་ གཉིས་པ་ ལྟེན་ལ་ ལོ།
 day happened that s.p. day second was s.t.

Genesis 1.8 God named the expanse 'sky', and there was evening and daytime; the second day.

Study Point: Implied Verbal Function of Sentence Terminator Particles Notice that the interlinear translation of this verse ends with the words 'day second was'. If Tibetan sentences end with a main verb, where's the main verb in this verse? The answer is that the verb 'to be' is implied in all sentence terminator particles. This happens very frequently in written Tibetan, and you'll see other examples of it in this story.

Genesis 1.9

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“སྐྱམ་ས་	ཡོང་བའི་ཕྱིར་	ནམ་མཁའ་འོག་ཏུ་	ཡོད་པའི་ཚུན་མས་
and God a.p.	dry ground	come for	sky under	existing waters

གནས་གཟིགས་ཏུ་	འདུས་ཤིག་”	ཅེས་	གསུངས་པས།	དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་	ངོ།
place one in	gather command	quote	said because	that like happened	s.t.

Genesis 1.9 And God said, 'Let the waters under the sky be gathered together into one place, so that dry land may appear', and it was so.

Study Point: Logical Marker ཕྱིར། How to Read Tibetan (7.2.7.2) introduced the logical markers ཕྱིར། and ཚེད་དུ། both of which can be used to show the purpose for which something was done. Here a logical marker ends the phrase 'dry ground come' to give the meaning 'so that dry land may appear'.

Genesis 1.10

དགོན་མཚོག་གིས་	སྐྱམ་ས་ལ་	ས་ཞེས་བཏགས།	ཚུན་མས་	གནས་གཟིགས་ཏུ་	འདུས་པ་
God a.p.	dry land to	earth called	waters	place one in	gathered

དེ་ལ་	རྒྱ་མཚོ་	ཞེས་བཏགས།	དགོན་མཚོག་གིས་	དེ་ལེགས་པ་ཡིན་པར་	གཟིགས་	སོ།
that to	seas	quote called	God a.p.	that good was	saw	s.t.

Genesis 1.10 God called the dry land 'earth', and the waters that were gathered together into one place he called 'seas'. God saw that it was good.

Study Point: A False ལ་དོན། We first met the seven *la don* particles as markers for the 2nd (objective), 4th (dative), and 7th (locative) grammatical cases, in which they are joined to nouns or noun phrases. In this verse we have a ར་ joined to the being verb ཡིན་པ་ to make the short clause 'that it was good'.

- a) དེ་ལེགས་པ་ཡིན། that (thing) is good
- b) དེ་ལེགས་པ་ཡིན་པར་ that it is/was good

Here the ར་ is not a *la don* particle, but an infinitive marker that makes a clause (b) out of what would otherwise be a complete sentence (a).

Genesis 1.11

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“ཕྱི་ཤིང་	ས་ལ་	སྐྱེ་བར་བྱོས་	ཤིག།	ས་བོན་ཡོད་པའི་སྲེ་ཚོད་	
and God a.p.	vegetation	earth	on	grow	command	seed having plants

དང་	ས་བོན་ཡོད་པའི་འབྲས་བུའི་ཤིང་སྲེད་	སོ་སོའི་རིགས་	ལྟར་	སྐྱེ་བར་འགྱུར་”
and	seed having fruit trees	each kind	according to	grow

ཞེས་	གསུངས་	པས་	དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་	ངོ།
quote	said	so	that like happened	s.t.

Genesis 1.11 And God said, 'Let vegetation appear on the earth: seed-bearing plants and fruit trees having seed-bearing fruit, according to their kinds'; and it was so.

Study Point: Involuntary Commands One of the fundamental distinctions of verbs in Tibetan is that of voluntary vs. involuntary verbs. In this verse, God gives a command for plants to arise or grow upon the earth. The verb 'to arise, to grow' is སྐྱེ་བ། an intransitive, involuntary verb meaning 'to come into being, to arise, to be produced'. If a verb is involuntary (i.e. not under the subject's control), how can it be used as a command? This sentence uses the infinitive form སྐྱེ་བར། together with the imperative form of the verb 'to do', plus a command particle to give weight and force to the statement. In this instance it is:

སྐྱེ་བ	+	ར་	+	བྱོས་	+	ཤིག།
be born / arise	+	infinitive form		imperative form of 'do'	+	command particle

This translates the idea: 'Let vegetation appear on the earth.'

Genesis 1.12

ཡང་རྩི་ཤིང་	ས་ལ་སྐྱེས་ཏེ།	ས་བོན་སྐྱེས་པའི་	སྔོ་ཚོད་དང་
and vegetation	earth on growing	seed growing	plants and
ས་བོན་ཡོད་པའི་	འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་སྣ་དང་	སོ་སོའི་རིགས་ལྟར་	སྐྱེས་ནས།
seed having	fruit growing trees	each kind according to	grew after
དགོན་མཚོག་གིས་	དེ་ལེགས་པ་	ཡིན་པར་	གཟིགས་ སོ།
God a.p.	that good	was	saw s.t.

Genesis 1.12 And vegetation grew on the earth; seed-bearing plants and fruit trees having seed-bearing fruit, according to their kinds, and God saw that it was good.

Genesis 1.13

ཡང་མཚན་མོ་	དང་	ཉིན་མོ་	བྱུང་བ་	དེ་	ནི་	ཉི་མ་	གསུམ་པའོ།
and night	and	day	happened	that	s.p.	day	third was

Genesis 1.13 And there was evening and daytime; the third day.

Genesis 1.14

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“ཉིན་མཚན་	དབྱེ་བའི་ཕྱིར་	ནམ་མཁའི་བར་མཚམས་	ལ་
and God a.p.	day night	separate for	sky's expanse/space	in
འོད་རླམས་དང་།	འོད་དེ་ཚོ་བརྒྱུད་ནས་	ནམ་དུས་དང་།	ཉིན་མོ།	
lights and	lights those by	seasons and	days	
ལོ་འཁོར་ལ་	སོགས་པ་	རྩི་བྱུང་བ་	འབྱུང་ནིལ།	
years to	etc.	calculate	happen command	

Genesis 1.14 And God said, 'Let there be lights in the expanse of the sky to separate day and night, and by those lights seasons, days, and years may be known;

Study Point: Open List Particle རོགས། In chapter eight of *How to Read Tibetan* (8.4) we learned about the list particles རོགས། and བཅས།. The particle རོགས། is used to end a list of examples of some larger class, in this case, periods of time that may be calculated by looking at the sun, moon, or stars (e.g. Jewish religious festivals). The particle བཅས། is used to end a list of all members of a given set, as in verse 24 of this chapter.

Genesis 1.15

ཡང་འོད་དེ་རྣམས་	ནམ་མཁམ་	འཕྲོ་བའི་སྒོ་ནས་	ས་ལ་	འོད་ཕྱག་	ཅིག་”
and lights those	sky in	shining by	earth on	light shine	command
ཅེས་	གསུངས་པ་	དང་	དེ་བཞིན་དུ་	བྱུང་	ངོ་
quote	said	and	that like	happened	s.t.

Genesis 1.15 and by their shining in the sky let the earth be illuminated'; and it was so.

Study Point: Adverbials In chapter three of *How to Read Tibetan*, we met the adverbials, which are phrases often ending with གི་སྒོ་ནས། or གི་ངང་ནས། that tell us how, in what manner, or by what means something was done. In this verse, the phrase རམ་མཁམ་འཕྲོ་བའི་སྒོ་ནས། 'by means of shining in the sky' is an adverbial that shows us in what manner the earth is to be illuminated.

Genesis 1.16

དགོན་མཚོག་གིས་	མཛད་པའི་འོད་ཚེན་པོ་	གཉིས་ནི།	ཉིན་མོར་	དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
God	a.p. made lights big	two s.p.	day to	rule in order to
ཆེ་བ་དང་།	མཚན་མོར་	དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་	ལྗང་བ།	ད་དུང་ སྐར་མ་རྣམས་
greater and	night to	rule in order to	smaller	still stars
ཤུང་	མཛད།			
also	made			

Genesis 1.16 The two great lights that God made were the greater to rule the day, and the lesser to rule the night; He also made the stars.

Genesis 1.17

ས་ལ་	འོད་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་	དགོན་མཚོག་གིས་	དེ་ཚོ་	ནམ་མཁའ་འི་
earth on	light shine for	God a.p.	them	sky's
བར་མཚམས་ལ་	བཞེད།			
expanse in	made			

Genesis 1.17 God established them in the expanse of the sky to shine upon the earth.

Genesis 1.18

དེ་ཚོ་	ནི་	ཉིན་དང་མཚན་ལ་	དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་	དང་།	འོད་དང་	སྲུན་ནག་
they	s.p.	day and night to	rule for	and	light and	darkness
དབྱེ་བའི་ཕྱིར་	རྗེ།	ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	དེ་ལེགས་པ་ཡིན་པར་	གཟིགས་	སོ།	
separate for	s.t.	and God a.p.	that good was	saw	s.t.	

Genesis 1.18 They were to rule the day and night, and to separate light and darkness. And God saw that it was good.

Genesis 1.19

མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་	བྱུང་བ་	དེ་	ནི་	ཉི་མ་	བཞི་པ་	འོ།
night and day	happened	that	s.p.	day	fourth	was s.t.

Genesis 1.19 And there was evening and daytime; the fourth day.

Genesis 1.20

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“ལྷ་ཡི་ནང་དུ་	སློབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས་	སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་	ནས་
and God a.p.	water in	living things' kinds	various arise	after

ལྷ་རྒྱལ་ས་གང་ཞིག་	ནམ་མཁའའི་བར་མཚམས་ལ་	བྱ་སྣ་ཚོགས་	བྱུང་ནས་
waters fill command	sky's expanse in	birds kinds	arise after

ཕུར་ཞིག་”	ཅེས་	གསུངས།
fly command	quote	said

Genesis 1.20 And God said, 'Let various kinds of living creatures come into existence and fill the waters; and let different kinds of birds come into being and fly in expanse of the sky'.

Genesis 1.21

དེ་བཞིན་	དགོན་མཚོག་གིས་	རྒྱ་མཚོའི་	སེམས་ཅན་	ཆེན་མོ་དང་།	ལྷུའི་ནང་གི་	སློབ་ཆགས་
so	God a.p.	ocean's living things	great and	waters in	living things	

སོ་སོའི་རིགས་ལྟར་	དང་།	ནམ་མཁའའི་སྐྱེང་གི་	བྱ་	སོ་སོའི་རིགས་	བཞིན་དུ་
each kind like	and	sky's above	birds	each kind	according to

བཀོད་གནང་	ངོ་།	དགོན་མཚོག་གིས་	དེ་	ལེགས་པ་ཡིན་པར་	གཟིགས་	སོ།
made	s.t.	God a.p.	that	good was	saw	s.t.

Genesis 1.21 So God made the great creatures of the sea; and the various kinds of creatures that live in the water, and various kinds of birds each after their own kinds. God saw that it was good.

Genesis 1.22

དགོན་མཚོག་གིས་	དེ་ཚོ་ལ་	བྱིན་རྒྱབས་གནང་ནས་	“རྒྱུད་དང་ལྗན་	ཞིང་	
God	a.p.	them to	blessed after	have descendants	and

མང་པོ་འཕེལ་ཏེ་	རྒྱ་མཚོ་རྣམས་	གང་བར་བྱོས་ཤིག	བྱ་རྣམས་	འཕེལ་བར་གྱུར་ཞིག”
becoming many	waters	fill command	birds	increase command

ཅེས་ གསུངས།
quote said

Genesis 1.22 God blessed them and said, 'Have descendants and multiply and fill the seas; let the birds increase.'

Genesis 1.23

ཡང་	མཚན་མོ་དང་	ཉིན་མོ་	བྱུང་བ་	དེ་	ནི་	ཉི་མ་ལྔ་པ་	ལོ།
and	night and	day	happened	that	s.p.	day fifth	was s.t.

Genesis 1.23 And there was evening and daytime; the fifth day.

Genesis 1.24

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“སྲོག་ཆགས་	ཆེ་ཆུང་	སོ་སོའི་རིགས་	ལྟར་
and God a.p.	living things	big and small	each kind	according to

ས་ལ་འབྱུང་བར་གྱུར་	ཞིག	ལྷུགས་རིགས་དང་།	འབྲུ་སྲིན་	གཙན་གཟན་	བཙས་
earth on happen	command	cattle and	insects	wild animals	etc.

སོ་སོའི་རིགས་བཞིན་དུ་	ས་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་”	ཞེས་	གསུངས་པས་
each kind according to	earth on happen	quote	said so

དེ་བཞིན་དུ་ བྱུང་།
that like happened

Genesis 1.24 And God said, 'Let big and small creatures arise on the earth, according to their kinds. Let domestic animals ¹ and insects ² and wild animals according to their kinds come into being on the earth', and it was so.

Study Point: Animal Categories The ancient Hebrews divided the animal world into domestic animals (cows, sheep, goats, cattle), creeping things (snakes, lizards, reptiles, rodents, and small mammals) and 'beasts of the earth' (wild animals). This is a somewhat different system than Tibetans use, though there are some overlaps. Ask your language helper what terms Tibetans use for different kinds of animals. You can start with terms like མེས་ཚན། འདུད་འགྲོ་སློག་ཆགས།. Some of these terms will appear again in the story of Noah and the Ark.

Genesis 1.25

དགོན་མཚོག་གིས་	སློག་ཆགས་	ཆེ་ཆུང་	དང་།	ལྷགས་རིགས་	འབྲུ་སློན་བཅས་
God	a.p.	animals	great and small and	cattle	insects etc.
སོ་སོའི་རིགས་ལྟར་		མཛད་པ་དང་།	དེ་ལེགས་པ་ཡིན་པར་	གཟིགས་སོ།	
each kind according to		made and	that good was	saw s.t.	

Genesis 1.25 God made large and small living things and cattle and creeping things according to their different kinds; and God saw that it was good.

Genesis 1.26

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“ཀླུ་མཚོའི་ཉ་རྒྱམས་དང་།	ནམ་མཁའི་བྱ་རྒྱམས།	ས་ལ་ཡོད་པའི་ལྷགས་རིགས།	
and God	a.p.	sea's fishes and	sky's birds	earth on cattle
འབྲུ་སློན་ཐམས་ཅད་ལ་	དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།	ང་ཚོ་རང་དཔེ་སུ་བྱས་ཏེ་	མིའི་རིགས་བཟོ་བར་བྱ་”	
insects all to	rule for	We own form doing	mankind will make	
ཞེས་	གསུངས་	སོ།		
quote	said	s.t.		

Genesis 1.26 And God said, 'Let us make mankind, like our own form, to rule over the fish of the oceans, and the birds of the air, the domestic animals of the earth, and all creeping things'.

¹ or 'livestock', or 'cattle'
² or 'creeping things'

Genesis 1.27

།དགོན་མཚོག་གིས་	ནི་	རང་ཉིད་ལ།			
God a.p.	s.p.	own to			
།དབེར་	བྱས་	ཕྱོ་ཕྱོ་	གཉིས་	མཛད་	དོ།
Form/pattern	doing	male female	both	made	s.t.
།ཕྱོ་ཕྱོ་	གཉིས་པོའི་	གཟུགས་	དེ་	ནི།	
Male female	both's	form	that	s.p.	
།དགོན་མཚོག་	ཉིད་	ལ་	དབེར་	མཛད་	དོ།
God	Himself	to	form	made	s.t.

Genesis 1.27 God according to His own image made (man) both male and female; the form of both man and woman was according to God's own image.

Study Point: Poetry This is the first instance of poetry in the Old Testament, much of which is poetic in form. Tibetan poetry is not rhymed like English poetry, but it is distinguished by a fixed number of syllables in each line. This poem has seven syllables per line, though as few as one and as many as thirty or more are possible. Poetic lines are normally enclosed by a *shad* at the beginning and end of each line.

Genesis 1.28

ཡང་ཁོང་གིས་	དེ་ཚོ་ལ་	བྱིན་རྒྱབས་གནང་ནས་	“བྱོད་ཚེའི་རིགས་རྒྱུད་	མང་པོ་འཕེལ་	
and He a.p.	them to	blessed after	your descendants	many increase	
ཞིང་	ས་གཞི་ཚང་མར་	བྱབ་ནས་	དབང་དུ་སྐྱུར་ཏེ།	རྒྱ་མཚོའི་ཉ་དང་།	ནམ་མཁའའི་བྱ།
and	earth all on	spread after	ruling	sea's fish and	sky's birds
ས་ལ་	ཡོད་པའི་	སྲོག་ཚགས་	ཐམས་ཅད་ལ་	དབང་བྱོས་གིག་”	
earth on	existing	living things	all to	rule command	
ཅེས་	གསུངས།				
quote	said				

Genesis 1.28 And God blessed them and said, 'Have many descendants and spread over the whole earth and subdue it; rule over the fish of the sea and the birds of the sky and all the living things of the earth.'

Genesis 1.29

དགོན་མཚོག་གིས་	“ལྷོས་	འགྲོ་བའི་	ངས་	ས་ལ་ཡོད་པའི་	ས་བོན་སྐྱེ་བའི་
God	a.p.	Look!	I	earth on	seed bearing
སྣོ་ཚོད་ཐམས་ཅད་དང་།	ས་བོན་ཡོད་པའི་	འབྲས་བུའི་ཤིང་སྣོང་			ཐམས་ཅད་
fruit plants all and	seed having	fruit trees			all
ཁྱོད་ཚོའི་	ཟས་སུ་	སྤྲོར་བ་ཡིན་”	ཞེས་	གསུངས་པ་	དང་།
your	food for	gave	quote	said	and

Genesis 1.29 And God said, 'See, I have given you all the plants yielding seed, and all the trees with seed in the fruit to you as food; and

Genesis 1.30

“ཡང་སའི་	དུད་འགྲོ་དང་།	ནམ་མཁའའི་	བྱ་	འབྲས་སྲིན་སོགས་	ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་
and earth's	animals and	sky's	birds,	insects etc.	all for
སྣོ་ཚོད་ཀྱི་རིགས་ཚང་མ་	ངས་	ཁོ་ཚོ་ལ་	ཟས་སུ་	སྤྲོར་བ་ཡིན་ནོ”	ཞེས་
plants' kinds all	I a.p.	them to	food as	gave s.t.	quote
					said so
དེ་བཞིན་དུ་	བྱུང་།				
that like	happened.				

Genesis 1.30 I have given all kinds of plants to the earth's animals and to the sky's birds and the insects for food', and it was so.

Genesis 1.31

དགོན་མཚོག་གིས་	ཇི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་	གཟིགས་པ་དང་	ཤིན་ཏུ་	ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།
God	a.p.	what made all to	saw and	very good was s.t.

ཡང་མཚན་མོ་དང་	ཉིན་མོ་	བྱུང་བ་	དེ་ནི་	ཉི་མ་དྲུག་	པའོ།
and night and	day	happened	that s.p.	day sixth	was s.t.

Genesis 1.31 God saw that all he had made, and it was very good. And there was evening and daytime, the sixth day.

Genesis 2.1

དེ་ལྟར་	འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་	དེར་	ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་	གྲུབ་	བོ།
So	the universe and	it in	was all	finished	was s.t.

Genesis 2.1 Thus the universe and all that is in it was finished.

Study Point: Frames This verse is a good example of a literary technique called framing (sometimes also called 'envelope'). Note how the phrase 'the universe and all that is in it' is repeated from verse 1. Identical words or phrases that occur before and after a story serve the same function as a frame around a picture, setting the story off from the material that surrounds it. Framing is very commonly used by the writers of both Old and New Testament books.

Genesis 2.2

དགོན་མཚོག་གིས་	འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་ལ་	ཇི་ཡོད་པ་	བསྐྱབས་ཚར་བའི་རྗེས་ཀྱི་	ཉི་མ་
God	a.p.	world in	whatever was done finished after	day

བདུན་པ་ལ་	ངལ་གསོས་ནས་བཞུགས་	སོ།
seventh on	rested	s.t.

Genesis 2.2 On the seventh day - the day after God finished the universe and all that is in it - (He) rested.

Genesis 2.3

དགོན་མཚོག་གིས་	ཉི་མ་	བདུན་པ་དེར་	དམིགས་བསལ་གྱི་ཉིན་མོར་	བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།
God	a.p.	day	seventh that on	special day to
				blessed

གང་ལགས་ཟེར་ན།	ཉི་མ་དེ་ལ་	ཁོང་གིས་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་	བསྐྱབས་ནས་
because	day that on	He a.p. did good work all	finished after

ངལ་གསོས་ཏེ་	བཞུགས་པའི་	ཕྱིར།
resting	was	for / because

Genesis 2.3 God blessed the special seventh day, because on that day, having finished all the works he had done, He rested.

Study Point: Sequential Use of ཅས། The use of this particle to mean 'after A happened, B occurred' was introduced in *How to Read Tibetan* (7.2.2). Such a construction always takes the past root of the main verb immediately preceding the particle ཅས། . Here it is the past root of the verb ལྐབ། 'to accomplish'.

Genesis 2.4a

དེ་	ནི་	འཇིག་རྟེན་ཁམས་	བཞོན་པའི་	ལོ་རྒྱུས་	ཡིན་	ནོ། །
that	s.p.	universe	making	story	is	s.t.

Genesis 2.4a This is the story of the creation of the universe.

ཨ་དེན་གྱི་ལྷ་མ་རའི་སྐོར།

The Garden of Eden: Gen. 2:7-25

Genesis 2.7

དེ་ནས་ཡ་ཨེ་དཀོན་མཚོན་གིས་	ས་སྤྲང་གི་	གཤམ་བ་ལས་	མི་	ནི་	བཟོས་གནང་སྟེ་
then Yaweh God a.p.	earth on	dust from	man	s.p.	making

དེའི་སྒྲ་ཁུང་ལ་	སྒོན་གི་	དབུགས་སྒྲུགས་པས།	མི་དེ་	སྒོན་དང་ལྷན་བ་	ཞིག་
his nostrils to	life's	breath poured so	man that	life-having-one a	

བྱུང་	ངོ།
became	s.t.

Genesis 2.7 Then Yaweh God³ made man from the dust of the ground; He put into his nostrils the breath of life, and man became a living being.

Genesis 2.8

ཡ་ཨེ་དཀོན་མཚོན་གིས་	གར་ཕྱོགས་སུ་	ཡོད་པའི་ཨ་དེན་ཞེས་པའི་	ཡུལ་ལ་
Yaweh God a.p.	east direction in	being Eden called	country in

ལྷ་མ་ར་ཞིག་	བཟོས་གནང་སྟེ།	ཁོང་གིས་མཛད་པའི་མི་དེ་	ལྷ་མ་ར་དེར་	བཞག་
garden	a making	He-made-man that	garden that in	put

Genesis 2.8 Then Yaweh God made a garden in a land called Eden in the East; He put in that garden the man He had made.

³ 'Yaweh' transliterates the Hebrew letters YHWH. This personal Name of God is retained in this translation to distinguish God from དཀོན་མཚོན་གསུམ།.

Genesis 2.9

དེ་ཡང་ལྷ་མ་ར་དེའི་ནང་	ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ས་ནས་	ཤིང་སྣོང་ལེགས་པོ་
and garden that in	Yaweh God a.p.	earth from	trees good
སྣ་ཚོགས་དང་།	དེ་ནམས་ལ་	འབྲས་བུ་ཞིམ་པོ་	སྣ་ཚོགས་
kinds and	they to	fruit delicious kinds	grow made to
ལྷ་མ་ར་དེའི་	དགྲིལ་ལ་	སློག་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་དང་།	བཟང་ངན་
garden that's	middle	life-having tree and	good-evil
རྟོགས་པའི་ཤིང་ཡང་	སྐྱེ་	བཟུག་བར་མཛད།	
understanding tree also	grow	made to did	

Genesis 2.9 Yaweh God made to grow from the ground in that garden different kinds of good fruit trees and made them bear various types of delicious fruits. In the middle of the garden He made to grow the Tree of Life and also the Tree of the Understanding of Good and Evil.

Genesis 2.10

ཨ་དེན་ཞེས་པའི་ཡུལ་ནས་	རྒྱ་ཞིག་	ལྷ་མ་ར་དེའི་ནང་	རྒྱུགས་ཏེ་
Eden called land from	stream one	garden in	flowing
རྗེས་སུ་	ཕྱིར་ཐོན་ནས་	གཙང་པོ་བཞི་རུ་	གྱུར།
after	going out	rivers four	became

Genesis 2.10 From the land called Eden, a stream flowed through the garden, and after it emerged it became four rivers.

Study Point: The Verb 'To Run' The Tibetan verb རྒྱུག is one of a number of verbs having both a transitive (takes an object) and intransitive (does not take an object) form. The transitive form of the verb means 'to make something go fast', e.g. an animal or a vehicle of some kind, as in 'He raced a horse'. The intransitive form means 'to flow, to circulate, to rush along', e.g. a river or stream, as in 'a stream flowed through the garden'. The verb roots of these two forms are quite similar and are often confused with each other.

	Present	Past	Future	Imperative
Transitive 'race a yak'	རྒྱག	བརྒྱགས།	བརྒྱག	རྒྱགས།
Intransitive 'river flows'	རྒྱག	རྒྱགས།	རྒྱག	རྒྱགས།

Genesis 2.11

གཙང་པོ་དང་པོའི་ མིང་ལ་ བི་ཤོན་ཟེང་ ཞིང་། དེ་ནི་ ཏཱ་བི་ལ་ཞེས་པའི་ ཡུལ་གྱི་
 river first's name Pishon called and that s.p. Havilah called land's

མཐའ་ནས་ རྒྱག་ གོ་
 border from flows s.t.

Genesis 2.11 The name of the first is the Pishon, and it flows around the land called Havilah.

Genesis 2.12

ས་ཚ་ དེར་ ལྷན་མེད་པའི་ གསེར་དང་། དགོན་པོའི་དྲི་ཞིམ་གྱི་ཚུ།
 place that in impurity-not having gold and rare perfume

གཟི་ བཅས་ ཐོན་གྱི་ཡོད།
 onyx etc. come out

Genesis 2.12 In that place pure gold and rare perfume, and onyx are gotten.

Genesis 2.13

གཙང་པོ་ གཉིས་པའི་མིང་ལ་ གི་ཉོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ བི་ གུ་ཤེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་
 river second's name to Gihon being, that s.p. Cush called land's

མཐའ་ནས་ རྒྱག་
 border from flows

Genesis 2.13 The name of the second is the Gihon; it flows around the land called Cush.

Genesis 2.14

གཙང་པོ་གསུམ་པའི་མིང་ནི་	ཏི་གེ་ལི་སི་ཡིན་ཏེ།	དེ་ནི་	ཨ་སུར་ཞེས་པའི་ས་ཆའི་
river third's name s.p.	Tigris being	it	s.p. Assur called place's

ཤར་ཕྱོགས་སུ་	རྒྱུག།	གཙང་པོ་བཞི་པའི་མིང་ལ་	ཡུ་རྫོང་ལ་ཏི་ཅེས་ཟེར་	རྟོ།
east side at	flows	river fourth's name to	Euphrates is called	s.t.

Genesis 2.14 The name of the third river is the Tigris; it flows east of the place called Asshur. The name of the fourth river is the Euphrates.

Genesis 2.15

ཨ་དེན་གྱི་ལྷུང་རའི་ནང་	འདེབས་ལས་བྱེད་པ་	དང་	ལྷུང་ར་སྲུང་བའི་ཕྱིར་
Eden's garden in	cultivation work doing	and	garden guarding for

ཡ་ཟེ་དཀོན་མཚོག་གིས་	མི་དེ་	དེར་	བཞག་གནང་།
Yaweh God a.p.	man that	there-in	placed

Genesis 2.15 Yaweh God put man in the Garden of Eden to cultivate it and keep it.

Genesis 2.16

ཡ་ཟེ་དཀོན་མཚོག་གིས་	མི་དེ་ལ་	“ལྷུང་རའི་ཤིང་སྣོང་གི་	འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་
Yaweh God a.p.	man that to	garden's trees'	fruit all

ཁྱོད་ཀྱིས་	ཟ་	ཚོག་
you a.p.	eat	allowed

Genesis 2.16 Then Yaweh God said to the man, 'You may eat the fruit of all the trees in the garden,

Genesis 2.17

འོན་ཀྱང་	བཟང་ངན་	རྟོགས་པའི་ཤིང་གི་	འབྲས་ལུ་ཟ་	མི་ཚོགས།
but	good-evil	understanding tree's	fruit eat	not allowed
གལ་སྲིད་	དེ་བཟས་ན་	ཉིན་དེར་	ཁྱོད་འཆི་བར་འགྱུར་ངེས་ཡིན་”	ཞེས་གསུངས།
if	that eat if	day that	you die will certain is	quote said

Genesis 2.17 however, you may not eat of the fruit of the Tree of the Knowledge of Good and Evil. If you eat it, on that day you will certainly die'.

Genesis 2.18

དེ་ནས་	ཡ་ཤེ་དཀོན་མཚོག་གིས་	“མི་འདི་གཅིག་ལུར་	བསྐྱད་ཚེ་	མི་ལེགས་པས།
then	Yaweh God a.p.	man this alone	stay if	not good since
ངས་	ཁོང་དང་འཚམས་པའི་	རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཅིག་	བཟོ་བར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།
I a.p.	he suitable	helper a	will make	quote said

Genesis 2.18 Then Yaweh God said, 'Since it is not good if the man is alone, I will make a suitable helper for him'.

Genesis 2.19

ཡ་ཤེ་དཀོན་མཚོག་གིས་	ས་སྟེང་གི་ཐལ་བ་ནས་	དྲུང་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་།		
Yaweh God a.p.	earth on dust from	animals all and		
ནམ་མཁའི་བྱ་ཐམས་ཅད་	མཛད།	དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་	མིང་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་	གཟིགས་པའི་སྐྱིར་
sky's birds all	made	they all's	name how call	see in order to
མི་དེའི་ཕྱར་	བྲིད་ནས།	མི་དེས་	དེ་ཚོ་ལ་	མིང་བཏགས་པ་
man that to	lead after	man the a.p.	them to	name called
				དེ་བཞིན་
				so
སྒོག་ཆགས་	རེ་རེ་ལ་	མིང་རེ་རེ་	བྱུང་	ངོ་།
animal	each to	name each	became	s.t.

Genesis 2.19 Yaweh God made from the dust of the earth all the animals and all the birds of the sky. In order to see how he would name all of them, He led them to the man, and as the man named each of the animals, so each was named.

Genesis 2.20

མི་དེས་	ལྷ་གས་རིགས་དང་།	བྱ་བྱིའུ་	དུད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་	མིང་བཏགས།
man the a.p.	cattle and	birds	animals all's	name called

འོན་ཀྱང་	རང་གི་ཆེད་དུ་	གཏན་གྲོགས་	འཚམས་པོ་ཞིག་	མ་བྱུང་།
but	him for	life-companion	suitable a	not arise / exist

Genesis 2.20 The man named all the cattle, birds, and animals, but for himself there was found no suitable companion.

Study Point: Contracted Agentive Particle Recall that agentive particles, all of which end in the letter ས་ , are attached to the 'doer' of an action. Here just the letter ས་ has been attached to the noun phrase 'the man' མི་དེ་ to make the agentive expression མི་དེས་ which shows that 'the man' is the doer of the action 'named'.

Genesis 2.21

དེའི་ཕྱིར་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	མི་དེ་	གཉིད་ལྗིད་པོ་ཞིག་ལྷུག་	བཟུགསྟེ།
So	Yaweh God a.p.	man the	sleep heavy a	making

ཁོ་གཉིད་ལུག་དུས་	དགོན་མཚོག་གིས་	ཁོའི་	རྩེ་བ་མ་གཅིག་	བཏོན་ནས་
he slept while	God a.p.	his	rib one	took after

ལུལ་དེ་	ནི་	ག་ཡིས་	བརྗོན།
the place	s.p.	flesh with	closed

Genesis 2.21 So Yaweh God caused a heavy sleep to fall upon the man. While he slept, God took out one of his ribs and closed the place with flesh.

Study Point: ལྷ་ལ། This word means the impression that is left behind by an event, for example, footprints left by walking, embers left by a fire, property left by someone who has died. Here the reference is to the wound left by God's removal of the rib, which He 'closed up with flesh'.

Genesis 2.22

ཡ་མེད་ཀོན་མཚོག་གིས་	རྩེ་བ་མ་	དེ་ལ་	བྱད་མེད་གཅིག་	བཀོད་ནས་	
Yaweh God	a.p.	rib	that very	woman a	made after
མི་དེའི་	ཕུར་	ཐྲིད་པ་དང་།			
man the	towards	led and			

Genesis 2.22 From that rib, Yaweh God made a woman and brought her to the man, and

Genesis 2.23

མི་དེས་	།འདི་ནི་	ང་ཡི་	རྩེས་པའི་ནང་གི་རྩུ།		
the man	a.p.	this	s.p.	my	bone's in bone
	།ཤ་ཡི་ནང་གི་ཤ་		ཡིན་	དེ་ལ་	ནི།
	flesh's in flesh		is	it to	s.p.
	།བྱད་མེད་ཅེས་པའི་མིང་		བཏགས་	རྒྱ་མཚན་	ནི།
	woman quote name		called	reason	s.p.
	།ཁོ་མོ་	ཕྱོད་ནས་	བཏོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།		
	she	male from	taken did	for	
ཞེས་བཤད།					
quote	said				

Genesis 2.23 the man said, 'Now, this is the bone of my bones; and the flesh of my flesh, so she has been named woman, because she was taken out of man'. (Note that this is in verse form in Tibetan.)

Genesis 2.24

དེའི་རྒྱུ་ལྱིས་ སྐྱེས་པས་ རང་གི་ཕ་མ་ བཞག་ ཉན་ རང་གི་ལུང་མེད་ དང་མཉམ་དུ་
therefore man own parents leave after own woman with

འདུས་ཞིང་། ཁོང་གཉིས་ ཤ་རུས་ གཅིག་ཏུ་ འགྱུར།
stays and they two flesh-bone one become

Genesis 2.24 For this reason, a man leaves his own parents and comes together with his wife; and the two of them will become one flesh.

Genesis 2.25

མི་དེ་དང་ རང་གི་ལུང་མེད་ གཉིས་ཀ་ གཅེར་ལུང་ ཡོད་ཀྱང་
man that and own woman both naked were though

ངོ་ཚ་ མེད་ རྟོ།
ashamed not s.t.

Genesis 2.25 Even though man and his woman were both naked, they were not ashamed.

མིས་དགོན་མཚོག་གི་བཀའ་ལ་མ་ཉན་པའི་སྐོར།

Man Disobeys God's Command: Gen. 3:1-24

Genesis 3.1

དེ་ཡང་	ཡ་ལེ་དགོན་མཚོག་གིས་	མཛད་པའི་སྐོག་ཆགས་	བམས་ཅད་ལས་	གཡོ་སྤྱུ་ཅན་
and	Yaweh God a.p.	made animals	all among	deceitful

གྱི་སྤྱུ་ལ་གྱིས།	བུད་མེད་ལ་	“དགོན་མཚོག་གིས་	ཁྱེད་ཚོས་	ལྷུ་མ་རའི་གིང་འབྲས་བམས་ཅད་
serpent a.p.	woman to	God a.p.	you	garden's trees fruit all
མ་	ཟ་	ཞེས་	དངོས་གནས་	གསུངས་
not	eat	quote really	said	q.p.

Genesis 3.1 And among all the animals Yaweh God had made, the snake was the most deceitful. He said to the woman, 'Has God really told you, 'Do not eat of the fruit of any of the trees in the garden?'

Case Particle Review: 2nd (Objective) Case In this sentence, the serpent speaks to the woman. The verb is 'said' and the object is 'the woman'. Recall that the objects of verbs of motion and speaking are in the 2nd or objective case, and they are marked by one of the seven case-marking *la don* particles. (*How to Read Tibetan* 6.2.2).

Genesis 3.2

དེའི་ལན་དུ་	བུད་མེད་གྱིས་	སྤྱུ་ལ་	“ལྷུ་མ་རའི་ནང་གི་	གིང་སྣང་གི་
in answer	woman a.p.	snake to	garden's inside	trees'

འབྲས་བུ་	ཚང་མ་	ང་ཚོས་	ཟ་	ཚོག་
fruit	all	we a.p.	eat	allowed

Genesis 3.2 The woman said to the snake, 'We may eat of fruit of all the trees in the garden,

Case Particle Review: 3rd (Agentive) Case In this sentence, the woman replies to the snake. The verb is 'said' (see verse 3) and the subject is 'the woman'. Recall that the subject or 'doer' of an action is in the agentive case, and must be marked by one of the five agentive case-marking particles (*How to Read Tibetan* 6.2.3).

Genesis 3.3

འོན་ཀྱང་	ལྷ་མ་རའི་དགྲིལ་གྱི་	ཤིང་འབྲས་དེ་	ང་ཚོས་	བ་	མི་ཚོགས་	
but	garden's middle's	tree fruit that	we a.p.	eat	not allowed	
ལག་པ་ཡང་འཚང་	མི་	ཚོགས་	གཤམ་སྲིད་	ང་ཚོས་	དགོན་མཚོགས་གི་བཀའ་ལ་	མ་མཉམ་ན་ན་
hand even touch	not allowed	if	we a.p.	God's command to	not obey if	
ང་ཚོ་	ཤི་ཡོང་”	ཞེས་	ཁོང་གིས་	གསུངས།		
we	die will	quote	she a.p.	said		

Genesis 3.3 however, we are not allowed to eat of the fruit of the tree in the middle of the garden; nor even to touch it. If we disobey God, He said that we will die'.

Genesis 3.4

སྐུལ་གྱིས་	བུད་མེད་ལ་	“ཟ࿀ང་ཚོ་	ཤི་མི་ཡོང་།
snake a.p.	woman to	you	die not will

Genesis 3.4 The snake said to the woman, 'You won't die,

Case Particle Review: 1st (Nominative) Case In this sentence, the serpent says 'You (plural) will not die'. Note that the verb 'die' is intransitive (it can't take an object) and that 'you' is its subject. Recall that subjects of intransitive verbs are in the 1st or nominative case, which is unmarked by any case particles (*How to Read Tibetan* 6.2.1).

Genesis 3.5

གང་ལགས་ཟེར་ན།	ཁྱེད་ཚོས་	ཤིང་འབྲས་	དེ་ལས་	བཟས་ན།	རྟོགས་པ་
because	you a.p.	tree fruit	that of	eat if	understanding

འཕྲོ་ཅིང་	དགོན་མཚོག་དང་འདྲ་བར་	བཟང་ངན་	ཤེས་པར་འགྱུར་བ་	དེ་	
get and	God	like	good evil	knowing become	that

དགོན་མཚོག་གིས་	མཁྱེན་	ནོ།”
God a.p.	knows	s.t.

Genesis 3.5 because God knows that if you eat of that fruit, you will gain understanding, and becoming like God, you will know good and evil.

Genesis 3.6

དེ་ནས་	སུད་མེད་ཀྱིས་	ཤིང་སྣང་གི་འབྲས་སུ་	དེ་ལ་	བལྟས་ཏེ།	འབྲས་སུ་ལེགས་པོ་དང་།
then	woman a.p.	tree's fruit	that to	looking	fruit good and

ཟ་བ་ལ་	ཞིམ་པོ་	མཐོང་བ་དང་།	རྟོགས་པ་འཕྲོ་བའི་སྲིད་	ཡིད་ལ་བབ་ནས།
to eat	delicious	to see and	understanding get for	attract after

འབྲས་སུ་དེ་	སྤངས་ཏེ་	བཟས་པ་མ་ཟད།	རང་གི་ཁྱོ་བོ་ལ་ཡང་	སྤེར་ནས་	ཁོས་ཀྱང་བཟས།
fruit that	taking	ate not only	own husband also to	gave after	he a.p. also ate

Genesis 3.6 Then the woman looked at the tree's fruit, and seeing that it was good and delicious to eat, and desirable for getting understanding, she took the fruit and not only ate some, but gave some to her husband, and he also ate it.

Case Particle Review: 4th (Dative or Beneficial-Purposive) Case In this sentence, the woman gives the forbidden fruit to her hapless husband. Recall that the verb 'to give' can have both a direct and an indirect object. In this case the direct object is the fruit and the indirect object is the husband. The indirect object is in the 4th or dative case, and so it is marked by ལ་ one of the seven *la don* particles (*How to Read Tibetan* 6.2.4).

Genesis 3.7

དེ་མ་ཐག་ཏུ་	ཁོང་གཉིས་ལ་	རྟོགས་པ་	ཐོབ་ཅིང་	རང་ཉིད་
immediately	they two to	understanding	got and	themselves
གཟེང་བུར་	ཡོད་པ་	ཉ་གོ་རྟེ།	བསེ་ཡབ་	ཟེར་བའི་ཤིང་གི་
naked	were	knowing	fig	called tree's
				leaves joining
འདོམས་དགྲིས་	བཟོས།			
loincloths	made			

Genesis 3.7 As soon as they ate it, they both received wisdom and knew that they were naked. They joined together leaves from the tree called 'fig' and made loincloths.

Genesis 3.8

དགོང་དྲེའི་	རྒྱས་སུ་	ལྷ་མ་རའི་ནང་	ཡ་ཨེ་དགོན་མཚོག་	ཕེབས་པའི་སྐྱུ་	ཐོས་ནས།
evening's	time at	garden in	Yaweh God	coming sound	hear after
མི་དེ་དང་	ཁོང་གི་བཟའ་ལྷོ་	ཡ་ཨེ་དགོན་མཚོག་གི་	དྲུང་ནས་	ཐོས་ཤིང་	
man the	and his wife	Yaweh God's presence from	fled and		
ལྷ་མ་རའི་	ཤིང་སྣང་གི་	དརྲིལ་དུ་	ཡིབས།		
garden's	trees'	middle in	hid		

Genesis 3.8 In the evening, they heard the sound of Yaweh God approaching in the garden and the man and his wife both fled from Yaweh God's presence and hid among the trees of the garden.

Case Particle Review: 7th (Locative) Case In this sentence, the man and woman flee from God's presence and hide in the trees. In Tibetan, one of the seven *la don* particles is used to mark an object's location in space, an event's location in time, or to show possession of something. Here the *la don* particle རྒྱ་ shows the location of the hiding place in space: 'in the midst of the trees'; while the *la don* particle སུ་ locates the fleeing in time: 'at evening' (*How to Read Tibetan* 6.2.7).

Genesis 3.9

འོན་ཀྱང་	ཡ་ཨེ་དགོན་མཚོག་གིས་	མི་དེ་	བོས་ཅིང་	“ཁྱོད་རང་གང་དུ་ཡོད་	དམ”
but	Yaweh God a.p.	man the	called and	you where are	q.p.

ཞེས་ བཀའ་འདྲི་གནང་།
quote asked

Genesis 3.9 But Yaweh God called to the man and asked, 'Where are you?'

Genesis 3.10

ཁོས་	ལན་དུ་	“ཁྱེད་ཐེབས་པའི་སྒྲ་	ཐོས་ཏེ་	ང་འཚིགས།	གང་ལ་ཞེན།
he	a.p. answer in	You coming sound	hearing	I afraid	for

ང་	གཟེར་བུར་	ཡོད་པ་	ཤེས་ཏེ་	ཡིབས་པ་ཡིན་”	ཞེས་ བཤད།
I	naked	was	knowing	hid	quote said

Genesis 3.10 He answered, 'I heard the sound of your coming and I was afraid, because I knew that I was naked, and I hid.'

Genesis 3.11

“ཁྱོད་གཟེར་བུར་འདུག་	ཅེས་	སུས་བརྗོད་དམ།	ཁྱོད་ཀྱིས་ ཟ་མི་ཚོག་པའི་	ཤིང་འབྲས་ལས་
you naked were	quote	who said q.p.	you eat not allowed	tree fruit from

བཟས་པ་ཡིན་	ནམ་”	ཞེས་ དགོན་མཚོག་གིས་	བཀའ་འདྲི་གནང་	བས།
eaten	q.p.	quote God a.p.	question gave	so

Genesis 3.11 'Who told you that you were naked? Have you eaten of the fruit that it is not permitted to eat?' God asked.

Genesis 3.12

“ཁྱེད་ཀྱིས་	ང་ལ་གནང་བའི་	གཏན་གྲོགས་	བུད་མེད་ཀྱིས་ཤིང་འབྲས་
You	me to gave	life companion	woman a.p. tree fruit

ང་ལ་	སྟེར་བས།	ངས་	བཟས་པ་ཡིན་”	ཞེས་	ལུས།
I to	gave so	I a.p.	ate	quote	said

Genesis 3.12 'The woman companion that you gave me gave me the fruit, so I ate it', he answered.

Genesis 3.13

ཡ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་གིས་	བུད་མེད་ལ་	“ཁྱོད་རང་གིས་	བྱས་པའི་ལས་ཀ་	འདི་ག་རེ་ཡིན་”
Yaweh God a.p.	woman to	you a.p.	did act	this what is

ཞེས་	གསུངས་པས།	བུད་མེད་ཀྱིས་	“སྦྱལ་ཀྱིས་	ང་ལ་	མགོ་བརློབ་བཏང་བས་
quote	said so	woman a.p.	snake a.p.	I to	deceived so

ངས་	ཤིང་འབྲས་	བཟས་པ་ཡིན་”	ཞེས་	ལུས།
I a.p.	tree fruit	ate	quote	said

Genesis 3.13 Yaweh God asked the woman, 'What is this that you have done? The woman said, 'The snake deceived me, so I ate the fruit.'

Genesis 3.14

ཡ་མེད་ཀོན་མཚོག་གིས་	སྐྱུལ་ལ་	“ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་ངན་དེ་ལྟར་	བྱས་པའི་རྐྱེན་ཀྱིས་
Yaweh God a.p.	snake to	you a.p. evil deed that like	did because
དུད་འགོ་དང་	གཅན་གཅན་གསལ་ཅད་	ཀྱི་ནང་ནས་	ཁྱོད་གཅིག་ལུང་
animals and	wild animals all	among	you alone
			ཆད་པ་ཚོག་པ་ཡིན།
			punished I have
ད་ནས་ཕྱིན་ཆད་	ཁྱོད་ལྗོ་བས་	འགོ་དགོས།	ཡང་ནམ་འཚོ་བའི་བར་དུ་
now on	you stomach by	go must	and for the rest of your life
ཐལ་བ་	ཟ་བར་གྱུར་	ཞིག	
dust	eat will	command particle	

Genesis 3.14 Yaweh God said to the snake, 'Because you have done this wicked thing, among all the domestic and wild animals, you alone I have punished. From now on you will have to go on your stomach, and your whole life you will eat dust.'

Genesis 3.15

ངས་	ཁྱོད་དང་	བུད་མེད་	གཉིས་	དྲུག་པོར་འབྲུང་བར་བྱ།	ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་
I a.p.	you and	woman two	enemies	will make	your descendants and
མོའི་རྒྱུད་	ཀྱི་བར་	ཕན་ཚུན་	སྲུང་བར་བྱ་དང་།		
her descendants	between	each other	will hate and		
ཁོང་གིས་	ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་	བརྗེ་ཡོང་།	ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་	ཁོང་གི་	ཞབས་རྒྱུད་ལ་
He a.p.	your head	trample will	and you a.p.	His	heel to
སོ་བཏབ་ཡོང་”	ཞེས་	གསུངས།			
bite will	quote	said			

Genesis 3.15 I will make you and the woman become enemies; your descendants ⁴ and her descendants will hate one another. He will trample on your head and you will bite his heel'.

⁴ Hebrew 'seed'

Genesis 3.16

ཡ་མེད་ཀོན་མཚོག་གིས་ Yaweh God a.p.	བུད་མེད་ལ་ woman to	“ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ I your	མུ་གུ་ལའོར་བའི་ pregnancy	དཀའ་ངལ་དང་ difficulty and
སྐྱེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ birth suffering	མང་དུ་གཏོང་བར་བྱ་སྟེ། multiplying	འོན་ཀྱང་ but	ཁྱོད་ཀྱིས་ you a.p.	ཁྱོ་བོ་མཉམ་དུ་ husband with
སྡོད་འདོད་པ་དང་། stay want to and	ཁོས་ he	ཁྱོད་ལ་ you to	དབང་བྱེད་ཡོང་།” rule will	

Genesis 3.16 Yaweh God said to the woman, 'I will greatly increase your trouble in pregnancy and your suffering at childbirth. However, you will still want to stay with your husband, and he will rule over you.'

Genesis 3.17

ཡང་དཀོན་མཚོག་གིས་ and God a.p.	མི་དེ་ལ་ man that to	“ཁྱོད་ཀྱིས་ you a.p.	རང་གི་གཏན་གྲོགས་ཀྱི་ own life-companion's	
ཁ་ལ་ཉན་ཏེ། word to listening	ངས་ I a.p.	ཟ་མི་ཚོག་ eat not allowed	ཅེས་ བཤད་པའི་ཤིང་འབྲས་ལས་ q.p. said tree fruit from	
ཁྱོད་ཀྱིས་ you a.p.	བཟས་པས། ate because	ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ I a.p. your	འདེབས་ལས་ cultivation work	དཀའ་ལས་སུ་འགྱུར་བར་བྱ། difficult will make
ས་ཞིང་ལས་ field from	སྟོན་ཐོག་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ harvest gather for	ནམ་འཚོ་བའི་བར་དུ་ for the rest of life	ཁྱོད་ཀྱིས་ དཀའ་ལས་བརྒྱུག་དགོས། you a.p. hard work do must	

Genesis 3.17 And God said to the man, 'Since you listened to your wife, and ate of the fruit I told you not to eat, I will make your cultivation work difficult. In order to gather a harvest from the fields, for the rest of your life you will have to do hard work'.

Genesis 3.18

ས་ཞིང་ལས་ རྩོད་ལ་ ཚེར་མ་དང་ ཟ་ངན་ སྐྱེ་ ཡོང་།
 field from you to thorns and weeds grow will
 དེ་ སྐྱེས་པའི་ ས་ཞིང་གི་སྤོ་ཚོད་རྒྱམས་ རྩོད་ཀྱིས་ ཟ་དགོས།
 that growing field vegetables you a.p. eat must

Genesis 3.18 From the fields you will get thorns and weeds, and you will have to eat vegetables that have grown in the field.

Genesis 3.19

རྩོད་ནི་ ཐལ་བ་ནས་ བཟོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ རྩོད་ཐལ་བར་མ་ལོག་པའི་བར་དུ་
 you s.p. dust from made because you dust to not return until
 ས་ལས་ འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ རྩལ་ནག་འདོན་ཏེ་ དཀའ་ངལ་སྦྱད་དགོས།
 earth from fruit get for sweat coming out hard work do must
 མཐའ་མར་ རྩོད་ནི་ཐལ་བ་ནས་ བཟོས་པ་ཡིན་པས་ རྩོད་ཐལ་བར་འགྱུར་ རྩེ་”
 end in you dust from made were because you dust to become will s.t.
 ཞེས་ གསུངས།
 quote said

Genesis 3.19 'Since you are made of dust, until you return to the dust you will have to do sweaty labor to get fruit from the ground. Since you were made from dust, in the end you shall become dust.'

Genesis 3.20

དེ་ནས་ མིང་ལ་ཨ་དམ་ ཞེས་པའི་མི་དེས་ རང་གི་གཏན་གྲོགས་ཀྱི་ མིང་ལ་ཉ་མ་ཞེས་བཏགས།
 then name Adam called man that a.p. own life companion's name Eve q.p. called
 གང་ལགས་ཟེར་ན། མོ་རང་ནི་ མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ ཨ་མ་ཡིན་པས་ སོ།
 because she s.p. people all's mother is because s.t.

Genesis 3.20 The man's name was called Adam, and he called his wife Eve,⁵ for she was the mother of all people.

Genesis 3.21

ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ཨ་དམ་དང་	ཁོའི་གཏན་གྲོགས་ ལ་	སེམས་ཅན་གྱི་ལྷགས་པའི་གོས་
Yaweh God a.p.	Adam and	his life-companion to	animal's skins' clothing
བཟོས་གནང་ནས་	ཁོང་ཚོ་ལ་	གཡོགས་པར་མངོད།	
made after	they to	dressed	

Genesis 3.21 Yaweh God made for Adam and his wife clothing of animal skins, and clothed them.

Genesis 3.22

དེ་ནས་ ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་	“ལྷོས་ཤིག	མི་དེས་	བཟང་ངན་ཤེས་ཏེ་
then Yaweh God a.p.	Look c.p.	man the	good evil knowing
ང་ཚོ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་བས། ད་ལོས་	སློག་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གི་	འབྲས་བུ་ལས་ལེན་མི་འཇོག་	
Us like became since now he a.p.	life-having tree's	fruit from take not allowed	
དེ་མིན་	ཁོས་ དེ་བཟས་ནས་	ཚོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་	འཕྲོ་བ་ཡོང་།”
otherwise	he a.p. that eat after	boundless life	get will

Genesis 3.22 Then Yaweh God said, 'Behold, since the man knows good and evil and has become like us; so now he is not permitted to take the fruit of the tree of life, otherwise he will eat it and get boundless life.'

Case Particle Review: 6th (Connective) Case The connective or genitive case, in its simplest instance, is used to show possession, or that one thing is part of another. Here it shows the link between the tree and its fruit. (*How to Read Tibetan* 6.2.6).

⁵ Eve means 'living' or 'life'.

Genesis 3.23

དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་ ས་ལས་ བཟོས་གནང་བའི་མི་དེ་
 therefore Yaweh God a.p. earth from made man that

ཞིང་ལས་བྱེད་པའི་ཆེད་ ཡེ་དེན་གྱི་ལྷུ་མ་ར་ནས་ ཕྱིར་བཏོན་གནང་།
 field work do for Eden's garden from outside put

Genesis 3.23 So Yaweh God put out of the Garden of Eden the man he had made out of earth, to cultivate the land.

Case Particle Review: 5th (Originative) Case The originative case is used to show the origin or source of something, and also to compare one item with others in a class. This verse has two examples of the 5th case: 'from the earth' (the source or origin of man) and 'from the garden' (the origin of man's journey out of the garden). Note that each of the two alternative case particles ཅས་ and ལས་ appears in these two examples (*How to Read Tibetan* 6.2.5).

Genesis 3.24

ཁོང་གིས་ མི་དེ་བསྐྱོད་དེ་ ལྷུ་མ་རའི་ནང་གི་ རྩོག་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གི་སར་
 He a.p. man the driving out garden's inside life-having tree place to

འགོ་བའི་ལམ་ སྐྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷུ་མ་རའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ ཀླུ་རུབ་ཟེར་བའི་ སྐྱུང་མཁན་ཚོ་དང་།
 going way guard for garden's east side at cherub called guards and

ཕྱོགས་བཞིར་ འཁོར་བའི་ མེ་འབར་བའི་ རལ་གྱི་ཞིག་ བཞག་གནང་ངོ། །
 directions four to turning fire burning sword a put s.t.

Genesis 3.24 He drove the man out, and to guard the way to the Tree of Life in the garden, to the east of the garden he set guards called Cherubim and a flaming sword which turned in all directions.

Study Point: Cherubim This word is the plural of a Hebrew masculine noun meaning a winged supernatural living creature with the body of a lion or bull, and the face of a man. The English word 'cherub', meaning a plump little angelic figure, is derived from this Hebrew word, but its meaning is remote from the Biblical sense of the term.

ཀ་ཡིན་དང་ཉ་བེལ་གྱི་སྐྱུང་།

The Story of Cain and Abel: Genesis 4:1-16

Genesis 4.1

དེ་ཡང་	ཨ་དམ་རང་གི་	གཉན་གྲོགས་	ཉ་མ་དང་མཉམ་དུ་	འདུས་བས།
and	Adam own	life-companion	Eve with	gathered because
མོ་རང་མངལ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཏེ།	བུ་ཞིག་	སྐྱེས་བས།	ཁོ་མོས་	“ཡ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་གི་
she pregnant becoming	son a	born so	she a.p.	Yaweh God's
བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་	ང་ལ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་བུང་།”	ཞེས་	བཤད།	ཁོང་གིས་
blessing by	I to son a born	q.p.	said	she a.p.
བུ་དེའི་	མིང་ལ་	ཀ་ཡིན་	ཞེས་	བཏགས།
boy that's	name to	Cain	quote	called

Genesis 4.1 Now Adam knew his wife Eve, and so she became pregnant, and a son was born. She said, 'By Yaweh God's blessing I have had a son,' and she named the boy Cain.

Study Point: Past Tense Auxiliaries of Involuntary Verbs Notice how Eve says, 'I had a son'. The verb སྐྱེ is an involuntary verb meaning 'to be born'. Here Eve is speaking in the past tense, so she must use the first person, past tense auxiliary for involuntary verbs, namely བུང་། , so she says ང་ལ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་བུང་། . Even though she is speaking in the past tense, it would be ungrammatical for her to use the first person, past tense auxiliary for voluntary verbs, i.e. སྐྱེས་པ་ཡིན། (see *How to Read Tibetan*, 4.5, for an explanation).

Genesis 4.2

དེ་ནས་ཡང་ རོང་ལ་ སུ་ཚུང་བ་ ཉ་བེལ་ སྐྱེས་སྟེ། ཉ་བེལ་གྱིས་
 then again she to son younger Abel being born; Abel a.p.
 ལུག་རྗེ་བྱས་པ་དང་། ཀ་ཡིན་གྱིས་ ཞིང་ལས་ བྱས།
 shepherd did and Cain a.p. field work did

Genesis 4.2 Then she had a younger son, Abel. Abel did shepherd's work, and Cain did field work.

Genesis 4.3

དུས་འགའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་ ཀ་ཡིན་གྱིས་ ཞིང་གི་འབྲས་སུ་ནས་
 time some later Cain a.p. field's fruits from among
 ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་ལ་ མཚོད་པ་ཞིག་སྤུལ།
 Yaweh God to offering a gave

Genesis 4.3 Some time later, Cain gave an offering to Yaweh God from the fruit of the field.

Genesis 4.4

ཉ་བེལ་གྱིས་ ལུག་གི་ སྔོན་སྐྱེས་ལས་ ལེགས་ཤོས་ཀྱི་ ཚོ་ལུས་ དགོན་མཚོག་ལ་
 Abel a.p. sheep's before born from best's fat God to
 མཚོད་པར་སྤུལ་ཏེ། རོངེ་མཚོད་པ་ལ་ དགོན་མཚོག་ སྤགས་དགྱེས།
 offering as giving his offering to God pleased

Genesis 4.4 Abel offered to God the best fat portions from the firstborn sheep, and God was pleased with his offering.

Genesis 4.5

འོན་ཀྱང་	ཀ་ཡིན་གྱི་	མཚོན་པ་ལ་	དགོན་མཚོག་	སྤྲུགས་མ་དགུས་	བསམ།
but	Cain's	offering to	God	pleased not	so

ཀ་ཡིན་	ཤིན་ཏུ་ཚྲོས་	ཤིང་རྣམ་འགྱུར་ལོག་	གོ
Cain	very angry	and 'face-changed'	s.t.

Genesis 4.5 But God was not pleased with Cain's offering, so he became very angry and his face was downcast.

Genesis 4.6

ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ཀ་ཡིན་ལ་	“ཚྱོད་རང་རྐྱུང་ལངས་ཏེ་	རྣམ་འགྱུར་ལོག་པའི་དོན་
Yaweh God a.p.	Cain to	you angry being	'face show anger' reason

གང་ཡིན་	ནམ།
what is	q.p.

Genesis 4.6 Yaweh God said to Cain, 'Why are you angry and looking displeased?

Genesis 4.7

གལ་ཏེ་	ཚྱོད་ཀྱིས་	སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ན་	ངས་	ཚྱོད་རང་ངེས་པར་	དོར་བར་མི་བྱ།
if	you a.p.	deeds good do if	I a.p.	you certainly	reject will not

འོན་ཀྱང་	ཚྱོད་ཀྱིས་	ལས་ངན་བྱས་པ་ཡིན་ན།	སྤིག་ཉེས་ནི་	སྦྱང་གིས་	ལྷག་སུ་སྦྱག་པ་ལྟར་
but	you a.p.	deeds evil do if	sin s.p.	wolf a.p.	lamb waits as

ཚྱོད་ཀྱི་འགྲམ་ལ་	སྦྱག་ནས་	བསྐྱད་ཡོད།	དེས་	ཚྱོད་ལ་	དབང་གཞོན་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་།
your side to	waiting	stay is	it a.p.	you to	rule do wants though

ཚྱོད་	དེ་ལ་	དབང་དུ་སྦྱར་	དགོས།”
you	it to	rule	must

Genesis 4.7 If you do well, I will certainly not reject you. But if you do evil, then as a wolf waits for a lamb, sin is waiting right beside you and wants you. Though it wants to rule over you, you must master it.'

Study Point: Biblical Metaphors In this verse, the Hebrew text uses a figure of speech called a metaphor ('sin is lying in wait at your door') to show Cain's perilous spiritual position. The metaphor compares sin to a wild animal lying in ambush before it springs upon and devours its prey. Metaphors such as this one cannot always be translated literally if they are to be understood by their audience. A literal translation of the Hebrew text at this point would be meaningless to a Tibetan reader, so the translators chose to make this metaphor into a simile ('as a wolf waits for a lamb') that communicates the imminent danger of destruction by sin, even though the words 'wolf' and 'lamb' are not in the Hebrew. Even the most conservative and literal English Bible translations sometimes render Biblical metaphors in this way.

Genesis 4.8

དེ་ནས་	ཀ་ཡིན་གྱིས་	རང་གི་གཟུང་པོ་	ཉ་བེལ་ལ་	“ང་ཚོ་	ས་ཞིང་ལ་འགྲོ་”
then	Cain a.p.	own brother	Abel to	we	field to go

ཞེས་བཤད་དེ།	ཞིང་ཁར་	ཀ་ཡིན་གྱིས་	ཁོའི་གཟུང་པོ་	ཉ་བེལ་བརྒྱུངས་ནས་བསད།
quote saying	field in	Cain a.p.	his brother	Abel hit after killed

Genesis 4.8 Then Cain said to his brother Abel, 'Let's go into the field'. In the field Cain attacked his brother Abel and killed him.

Genesis 4.9

དེའི་རྗེས་སུ་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ཀ་ཡིན་ལ་	“ཁྱོད་ཀྱི་སྲུན་མཚེད་	ཉ་བེལ་
that after	Yaweh God a.p.	Cain to	your brother	Abel

གང་དུ་ཡོད་དམ་”	ཞེས་བཀའ་འདྲིས་གནང་བས།	དེའི་ལན་ལ་	ཁོས་
where is q.p.	quote asked so	its answer in	he a.p.

“ངས་མི་ཤེས།	ཁོ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ལྟ་མཁམ་	ང་རེད་དམ་”	ཞེས་བཤད།
I a.p. not know	he where is or not watcher	I am q.p.	quote said

Genesis 4.9 Then Yaweh God asked Cain, 'Where is your brother Abel?'; and he answered, 'I don't know. Am I his keeper?'

Study Point: Rhetorical Questions A rhetorical question is one that is asked for its effect, rather than to get an answer. Here Cain uses a rhetorical question in an attempt to resist God's inquiry into his brother's death. Notice how Cain uses the third person auxiliary རེད། instead of the first person auxiliary ཡིན། just as one would in the spoken language for this type of question.

Genesis 4.10

དེ་ནས་ ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་	“ཚུད་ཀྱིས་ལས་ངན་དེ་ལྟར་	གང་གི་དོན་དུ་བྱས་སམ།
then Yaweh God a.p.	you a.p. deed evil such	why for did q.p.

ཚུད་ཀྱི་གཟུང་པོའི་བྲག་གིས་	ས་སྤྲེང་ནས་	ང་	འབོད་ཀྱི་འདུག
your brother's blood a.p.	earth above from	I	calling

Genesis 4.10 Then Yaweh God said, 'Why have you done this evil deed? Your brother's blood is calling to me from the ground.'

Genesis 4.11

དེའི་རྐྱེན་	ཚུད་ལ་ཆད་པ་ཞིག་ཕོག་པར་	འོས་པས།	ད་ཕྱིན་ཆད་
therefore	you to punishment a get	worthy so	from now on

ཚུད་ཀྱིས་	ཞིང་ལས་བྱེད་མི་ཚོག	གང་ལ་ཟེར་ན།	ཚུད་ཀྱིས་བསད་པའི་
you a.p.	field work do not allowed	because	you a.p. killed

གཟུང་པོའི་བྲག་	དེ་	སའི་ནང་	ཐིམ་ཡོད་པས་	སྟེ།
brother's blood	that	ground in	soaked is because	s.t.

Genesis 4.11 Therefore since you are worthy of punishment, from now on you are not permitted to do field work, because the blood of the brother you killed is soaked in the ground.

Genesis 4.12

ཁྱོད་གྱིས་	ས་ལས་	འབྲས་བུ་ཐོབ་ཐབས་བྱས་ཀྱང་	འབྲས་བུ་གང་ཡང་སྐྱེ་མི་ཡོང་།
you a.p.	ground from	fruit get try although	fruit not at all grow will

ཁྱོད་	ནི་	བྱིས་མེད་	འཇིག་རྟེན་ནང་	འབྲམས་ཏེ་	བསྐྱད་དགོས་ཡོང་”
you	s.p.	family not	world in	wandering	continue must will

ཞེས་ གསུངས།
quote said

Genesis 4.12 Even though you try to get fruit from the land, no fruit will grow. You will be homeless and remain wandering in the world.'

Genesis 4.13

དེ་ནས་	ཀ་ཡིན་གྱིས་	ཡ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་ལ་	“ཉེས་ཚད་དེ་ལྟར་	ངས་	འཁུར་མི་བྱེད།
then	Cain a.p.	Yaweh God to	punishment such	I a.p.	bear not able

Genesis 4.13 Then Cain said to God, 'I cannot bear such a punishment;

Genesis 4.14

ག་ཟིགས་དང་།	ཁྱོད་གྱིས་དེ་རིང་	ང་	ཁྱོད་རང་གི་སྐྱེ་བུ་དང་	ས་ཞིང་ནས་	བསྐྱད་གཞན་བས།
Look!	You a.p. today I	Your presence and	field from	driving out so	

ང་ནི་	བྱིས་མེད་	འཇིག་རྟེན་ནང་	འབྲམས་ཏེ་བསྐྱད་ན་	སྐྱེ་ཡིན་ཡང་
I s.p.	family without	world in	wandering stay if	whoever

ང་དང་ཕྱད་པ་	དེས་	ང་གསད་ཡོང་”	ཞེས་	བཤད།
I meet with	that one a.p.	I kill will	quote	said

Genesis 4.14 Look! Today you have driven me out from your presence and from the fields, and if I remain homelessly wandering the earth, whoever meets me will kill me.'

Genesis 4.15

འོན་ཀྱང་ ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་ “དེ་ལྟར་མིན། གལ་ཏེ་ གཞན་གྱིས་ རྩོད་བསད་ན་
 but Yaweh God a.p. like that not if another a.p. you kills if

སློག་གཙོད་མཁའ་དེ་ལ་ ཆད་པ་ ལྷ་བ་བདུན་པོ་ལྟར་” ཞེས་གསུངས། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་
 killer that to punishment times seven get will quote said therefore

ཀ་ཡིན་ མི་གཞན་གྱིས་ མི་གསོད་པའི་ཕྱིར་ དགོན་མཚོག་གིས་ ཁོ་ལ་ རྟགས་ཕྱིག་བརྒྱུ་།
 Cain another man a.p. not kill for God a.p. him on mark a put

Genesis 4.15 But Yaweh God said, 'Not so! If another person kills you, the killer will be punished seven times over'. For this reason, God put a mark on him, so that another person would not kill him.

Genesis 4.16

དེ་ནས་ཀ་ཡིན་ ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གི་དྲུང་ནས་ མོང་སྟེ། ཨེ་དེན་གྱི་ ཤར་ཕྱོགས་སུ་
 then Cain Yaweh God's presence from going Eden's east side to

ཡོད་པའི་ས་ཆ་ འགྲམ་ལུ་ལ་ ཞེས་པར་ གནས་ མོ། །
 existing place Wandering quote remained s.t.

Genesis 4.16 Then Cain went out from before Yaweh God's presence and remained in the land of 'Wandering',⁶ east of Eden.

⁶ 'Wandering' translates the Hebrew word 'Nod'.

ནོ་ཨའི་རྒྱུད་ཚུ་ལོག་ལས་ཐར་ཐབས་ཀྱི་བྲ་སྒྲིག

Noah Prepares for the Flood

In Part One we reviewed the approach to reading that was taught in *How to Read Tibetan*, and we also reviewed the use of case marking particles. In Part Two, we will practice a slightly more natural form of reading in which the case particles are not marked.

Genesis 6.5

ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	འཇིག་རྟེན་གྱི་	མིའི་རིགས་ཀྱི་	སྤྱོད་པ་	ཡོད་པ་དང་།
God	world's	peoples'	behavior evil	was and

དེ་ཚོའི་	བསམ་པ་	ཐམས་ཅད་	རྟུ་	པོ་ན་	ཡོད་པ་	གཟིགས་ཏེ།
their	thoughts all		always	evil	only	were seeing

Genesis 6.5 Yaweh God saw that the behavior of mankind on earth was evil, and all their thoughts were always evil only,

Genesis 6.6

ཁོང་གིས་	མིའི་རིགས་མཛད་པའི་	ཕྱག་ལས་ལ་	འཇོད་པ་དང་	སྤྱུ་	ནས།
He	humanity making	work to	regret and	mind very	sad since

Genesis 6.6 He regretted the work of making humanity and He was very sad, so

Genesis 6.7

“མིའི་རིགས་དང་	དྲུང་འགྲོ་ སློབ་ཆགས་	འབྲུ་སྲིན།	ནམ་ཁའི་ བྱ་བྱིའུ་སོགས་
humanity and	cattle, animals,	insects	sky's birds etc.

ཐམས་ཅད་	ངས་བཟོས་པས།	ད་	ངའི་	སེམས་	ཤིན་ཏུ་
all	I made because	now	my	thoughts	very

འགྲོད་པའི་	རྒྱུ་གྱིས་	དེ་ཚོ་ཚང་མ་	འཛིག་རྟེན་ནས་
regretful	because	these all	world from

ངས་	མེད་པ་བཟོ་བར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།
I	destroy will	said

Genesis 6.7 He said, 'Now because I deeply regret having made humanity and animals, insects, and birds, etc. I will destroy all of them from the world'.

Study Point: A Typical Tibetan Sentence: Verses 5, 6, and 7 are a good example of how a Tibetan sentence is typically formed. In this case, three reasons are given for God's decision to destroy the world:

- 1) The behavior of mankind was evil (verse 5);
- 2) All mankind's thoughts were always evil only (verse 5) ;
- 3) God regretted making these creatures (verse 6), which is both a consequence of the two reasons stated in verse 5 and itself a reason for His decision to destroy the world in verse 7.

This basic structure ('Because of A, B, and C, D happened) is very typical of Tibetan prose, and you will see many examples of this structure as you read further (e.g. verse 13 below).

Genesis 6.8

འོན་ཀྱང་	ཡ་ཤེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ནོ་ཨ་ལ་	བླགས་དགྱེས།
But	Yaweh God	Noah to	was pleased.

Genesis 6.8 But Yaweh God was pleased with Noah.

Genesis 6.9

འདི་ནི་ཨ་འི་ ལོ་རྒྱུས་ ཡིན་ཏེ། རྣོ་ཨ་ནི་ མི་ སེམས་དྲང་པོ་ཞིག་ ཡིན་པ་དང་།
This Noah's story being Noah man honest a was and

དེའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ མིའི་ནང་ནས་ ཁོང་གཅིག་དུ་ སྐྱོན་མེད་ཡིན། དགོན་མཚོག་
that time at being people among he alone faultless was God

དང་མཉམ་དུ་ འགྲོགས་སོ།
with associated / had a close relationship

Genesis 6.9 This is the story of Noah. Noah was a man of honest heart, and among the people of that time only he was without fault. He had a close relationship with God.

Genesis 6.10

རྣོ་ཨ་ལ་ ལུ་གསུམ་ ཡོད་དེ། ཁོ་ཚོའི་ མིང་ ཤེམ་དང་
Noah to sons three having their names Shem and

ཧྲམ་དང་ ཡ་ཤེད་ བཅས་ཡིན།
Ham and Yaphed were

Genesis 6.10 Noah had three sons; their names were Shem and Ham and Japheth.

Genesis 6.11

ཡང་དགོན་མཚོག་གི་ སྐྱོན་སྣང་ མིའི་རིགས་ནི་ ཡོངས་སུ་ དན་སུལ་དུ་གྱུར་ཏེ།
and God's sight in humanity totally corrupt becoming

དྲག་སྦྱོད་ གང་སར་ ཟུབ་ཡོད་པ་དང་།
violence everywhere spread and

Genesis 6.11 And in God's sight humanity had become totally corrupt and violence had spread everywhere, and

Genesis 6.12

ཡང་མིའི་རིགས་ཀྱིས་	སྲོད་པ་ངན་པ་	བྱས་པས།	འཇམ་གླིང་	ཡོངས་སུ་
and humanity	behavior evil	did because	world	completely
ལས་ངན་གྱིས་	གང་ནས་ཡོད་པ་	དགོན་མཚོག་གིས་	གཟིགས་ཏེ།	
deeds evil with	filled was	God	seeing	

Genesis 6.12 Humanity did evil, so that God saw that the world was completely filled with evil deeds.

Genesis 6.13

ཁོང་གིས་	ནོ་ཨ་ལ་	“མིའི་རིགས་ཀྱིས་	བྱས་པའི་	ལས་ངན་	གྱི་སྐོར་ནས་
He	Noah to	humanity	did	deeds evil	by means of
དྲག་སྲོད་	གང་སར་	བྱབ་ཡོད་པས།	ལྟོས་ཤིག་	ངས་	མིའི་རིགས་
violence	everywhere	has spread because	behold	I	humanity
འཇིག་རྟེན་	དང་མཉམ་དུ་	ཡོངས་སུ་	མེད་པར་བྱ།		
world	together with	completely	destroy will		

Genesis 6.13 He said to Noah, 'Since by means of the evil that humanity has done, violence has spread everywhere, behold, I will completely destroy the human race together with the world.'

Genesis 6.14

ཁྱེད་རང་དང་	ཁྱེད་གྱི་	ནང་མིའི་ཚེད་དུ་	ཁང་མིག་ཡོད་པའི་	ཤིང་གི་གུ་	
You and	your	family for	rooms having	wooden boat	
ཆེན་པོ་ཞིག་	བཟོས་དང་།	ཕྱི་ནང་	གཉིས་ཀར་	སྒྲུམ་ནག་	སྒྲུམ་ཤིག་
large a	make and	out/inside	both to	pitch	apply

Genesis 6.14 For yourself and your family, make a large wooden ⁷ boat with rooms in it, and apply pitch inside and out.

⁷ The Heb. is lit. 'gopher' wood but the exact meaning of this term is unknown.

Genesis 6.15

བཟོ་སྐྱབས་ནི་	གྲུའི་	དང་ཚད་ནི་	སྤྲི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ།	ཞེང་ཚད་
way of making	boat's	length	meters 130	width
སྤྲི་ཉི་ལྔ་ཅུ་གཉིས་དང་།	མཐོ་ཚད་	སྤྲི་བཅུ་གསུམ་	ཡོད་པ་ཞིག་	བཟོས་ཤིག
meters 22 and	height	meters 13	having one	make

Genesis 6.15 Make the boat's length 130 meters, its width 22 meters, and its height 13 meters.⁸

Genesis 6.16

ཡང་གྲུ་ལ་	ཐོག་ཅིག་	བཀའ་སྟེ།	ཐོག་དང་	རྩིག་པའི་བར་ལ་	སྤྲི་	ཕྱིད་ཀ་
and boat on	roof a	covering	roof and	wall between	meter	half
བར་སྟོང་པ་འཛོལ།	གྲུའི་	ནང་	ཐོག་བཅུགས་	སྟོད་སྟོང་བར་	གསུམ་	
space put / leave	boat's	in	deck/floor	upper lower middle	three	
བཟོས་ནས་	གྲུའི་	འོགས་སུ་	སྒྲོ་ཞིག་	བཟོས།		
make after	boat's	side in	door a	make		

Genesis 6.16 Cover the boat with a roof,⁹ and between the roof and the side wall leave half a meter of space. Inside the boat, make lower, middle, and upper decks and in the side of the boat make a door.

⁸ The Heb. is literally 300 cubits long, 50 cubits wide, and 30 cubits high.

⁹ In Heb. the term is ambiguous and can also mean, 'make a window'.

Genesis 6.17

ལྷོས་ཤིག་	འཛིག་རྟེན་ནང་	སློག་གི་དབུགས་ཡོད་པའི་	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་	མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
Look	world in	life's breath having	animals all	destroy in order to

ངས་	རྒྱ་ལོག་	ཆེན་པོ་ཞིག་	བཟོ་བར་བྱ།
I	flood	big a	make will

Genesis 6.17 Behold, in order to destroy all the living beings in the world that have the breath of life, I am going to cause a great flood.

Genesis 6.18

འོན་ཀྱང་	ཁྱེད་རང་དང་	ཁ་ཆད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།	ཁྱེད་དང་	ཁྱེད་ཀྱི་	བཟའ་ཚེ་དང་།	ཁྱེད་ཀྱི་
But	you with	covenant make will	you and your	wife	and	your

བུ་གསུམ་དང་	དེ་ཚོའི་བཟའ་ཚེ་རྣམས་	གྲུའི་ནང་	འཛུལ་བར་བྱ།
sons 3 and	their wives	boat in	enter will

Genesis 6.18 But I will make a covenant with you. You and your wife and your three sons and their wives will enter the boat,

Genesis 6.19-20

ཡང་དེ་ཚོ་	གསོན་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་	སློག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་	ཐམས་ཅད་དང་།
and they	alive remain so that	living things	all and

བྱ་བྱིའུའི་	རིགས་	ཐམས་ཅད་ཀྱི་	ནང་ནས་	ཕོ་མོ་	གཉིས་གཉིས་	ཁྱེད་མཉམ་དུ་
birds	types	all	among	male female	both	you with

གྲུའི་ནང་	ཁྲིད་ཅིག་
boat in	take

Genesis 6.19-20 and so that they may remain alive, take into the boat with you pairs of male and female from all kinds of living things and all kinds of large and small birds.

Genesis 6.21

ཡང་དེ་ཚེ་རི་དོན་ལ་	ཟས་སྣ་ཚོགས་དང་།	ཁྱེད་ཚོའི་ཕྱིར་ཡང་	ཁ་ཟས་བསགས་ནས་
and them for	food different types and	you for also	foods store up after
ཁྱེད་ཞིག་”	ཅེས་བཀའ་གནང་།		
take	commanded		

Genesis 6.21 And store up and take various kinds of food for them and also for you, [God] commanded.

Genesis 6.22

དགོན་མཚོག་གི་	བཀའ་གནང་བ་ལྟར་	ནོ་ཨ་ལ་	བསྐྱབས་པར་བྱས་སོ།
God's	command as	Noah	did/accomplished

Genesis 6.22 Noah did as God commanded.

ལྷ་ལོག་ཚེན་པོའི་སྐོར།
The Great Flood

Genesis 7.1

དེ་ནས་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ནོ་ཨ་ལ་	“མི་རབས་འདི་ལས་	ཁྱེད་གཅིག་པོ་
After that	Yaweh God	Noah to	generation this from	you only
ངའི་དྲུང་དུ་	སེམས་དྲང་པོ་ཡིན་པས་	ཁྱེད་དང་	ཁྱེད་ཀྱི་	ནང་མི་
before me	heart honest is since	you and	your	family
				ཟུའི་ནང་དུ་
				boat into
སོང་ཞིག				
go				

Genesis 7.1 Then Yaweh God said to Noah, 'Since you alone are honest-hearted before me among this generation, you and your family go into the boat.

Genesis 7.2-3

སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་།	བྱ་བྱིའུའི་རིགས་ཐམས་ཅད་	ས་གཞིའི་སྤྲོད་
living things all and	birds kinds all	earth on
གསོན་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་	དགོན་མཚོག་ལ་	མཚོད་པར་
alive remain so that	God to	offer
		worthy
སྲོག་ཆགས་	གཙང་བའི་རིགས་	ཐམས་ཅད་ནས་
living things	clean types	all from
		མོ་མོ་
		བདུན་བདུན།
		7 each
དགོན་མཚོག་ལ་	མཚོད་པར་	མི་འོས་པའི་
God to	offer	unworthy
		སྲོག་ཆགས་
		མི་གཙང་བའི་རིགས་ནས་
		living things
		unclean types from
མོ་མོ་	གཉིས་གཉིས།	བྱ་བྱིའུའི་རིགས་ནས་
male female	2 each	birds types from
		མོ་མོ་
		བདུན་བདུན་
		7 each

ཐོན་ཅིག
take

Genesis 7.2-3 So that all animals and all birds may remain alive in the earth, take from among every kind of clean ¹⁰ animal seven males and seven females, and from the unclean ¹¹ kinds of animals a pair of males and females, and from the kinds of birds seven pairs of males and females.

Study Point: Logical Units: A look at the English words between the lines of Tibetan text in this verse gives the following sequence: 'living things all and birds kinds all earth on alive remain so that God to offer worthy living things clean types all from male female 7 each God to offer unworthy living things unclean types from male female 2 each birds types from male female 7 each take'. How do you make sense of such seemingly random words? By dividing them into logical units. *How to Learn Tibetan* introduced the method of breaking a sentence apart by syntactic particles. When faced with longer texts like this one, it is helpful to break the text into larger logical units:

- 1) living things all and birds kinds all earth on alive remain so that (purpose)
- 2) God to offer worthy living things clean types all from male female 7 each (*shad*)

¹⁰ The Tib. is lit. 'clean animals that can be offered to God'.
¹¹ The Tib. is lit. 'unclean animals that cannot be offered to God'.

- 3) God to offer unworthy living things unclean types from male female 2 each (*shad*)
- 4) birds types from male female 7 each (no marker)
- 5) take (main verb)

Note that the first unit is a purpose statement marked by བའི་ཕྱིར། . The next two units are marked simply with a འད། at the end of each unit, and the third unit ends just before the sentence's main verb. Splitting Tibetan sentences into larger logical units in this way can help you read even the longest strings of text.

Genesis 7.4

ད་ནས་	ཞག་བདུན་གྱི་	ཇི་ས་སྐྱ་	ཉིན་ཚན་བཞི་བཅུ་བར་	ངས་ཆར་བ་དང་
from now	days 7	later	day night 40 up to	I rain and
ལྷ་ལོག་ཆེན་པོ་ཞིག་	དབབ་བ་དང་།	ངས་སའི་སྤྲེང་ལ་	བཟོས་པའི་	
flood great a	make descend and	I earth on	made	
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་	མེད་པར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།		
living things all	will destroy	said		

Genesis 7.4 Seven days from now, for 40 days and nights, I will cause rain and a great flood; I will destroy all living things that I have made on the earth.'

Genesis 7.5

ཡ་ཤེ་དགོན་མཚོག་གི་	བཀའ་གནང་བ་བཞིན་	ནོ་ཨ་ས་	བསྐྱབས་པར་བྱས་སོ།
Yaweh God's	command as	Noah	accomplished (did)

Genesis 7.5 Noah did as Yaweh God commanded.

Genesis 7.6

ཡང་ཆར་བ་དང་	ལྷ་ལོག་	བབ་པའི་ཚེ་	ནོ་ཨ་	དགུང་ལོ་
And rain and	flood	came down when	Noah	age years
དྲུག་བརྒྱ་	ལོན་ཡོད།			
600	reached was			

Genesis 7.6 And when the rain and flood came, Noah was 600 years old.

Genesis 7.7

ལྷ་ལོག་ནས་	ཐར་བའི་བྱིར་	ནོ་ཨ་དང་ཁོང་གི་	བཟའ་ལྷན་།
flood from	be saved from in order to	Noah and his	wife
ཁོང་གི་	བུ་གསུམ་དང་	ཁོ་ཚོའི་	བཟའ་ལྷན་རྒྱུ་ལུ་
his	sons 3 and	their	wives
		boat into	entered

Genesis 7.7 In order to escape the flood, Noah and his wife and his three sons and their wives went into the boat.

Genesis 7.8-9

དགོན་མཚོག་གིས་	བཀའ་གནང་བ་ལྟར་	དུད་འགོ་དང་	སློག་ཆགས་འབྲུ་སྲིན་གྱི་
God	command as	cattle and	small living things ¹²
རིགས་ཐམས་ཅད།	བྱ་བྱི་ལུའི་རིགས་གཙང་བ་དང་	མི་གཙང་བ་	ཐམས་ཅད་ནས་
kinds all	birds kinds all clean and	unclean	all from
ཕོ་མོ་རེ་རེ་བྱས་	ནོ་ཨ་དང་མཉམ་དུ་	གྲུའི་ནང་ལ་	བྱིན།
male female each in turn	Noah with	boat into	went

Genesis 7.8-9 According to God's command, a male and a female from all kinds of animals and all kinds of clean and unclean birds went into the boat with Noah.

Genesis 7.10

དེ་ནས་	ཞག་བདུན་གྱི་	རྗེས་སུ་	ས་ལ་	ལྷ་ལོག་ཆེན་པོ་	བྱུང་།
After that	days 7	later	earth on	flood great	happened

Genesis 7.10 Seven days later, the great flood came on the earth.

¹² The Hebrew term refers to reptiles, small mammals, insects, 'creeping things' etc.

Genesis 7.11

ནོ་ཨ་	དགུང་ལོ་	དྲུག་བརྒྱ་	ཟླ་བ་གཉིས་པའི་	ཚེས་བཅུ་བདུན་ལོན་པའི་	ཉིན་མོ་
Noah	age years	600	months second	date 17 reached	day

དེ་རང་ལ་	རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོའི་	གཏིང་གི་	རྒྱ་མིག་ཐངས་ཅན་	རྐྱེད་བ་དང་།
that very on	ocean great's	depths'	springs all	burst open and

ནམ་མཁའའི་	རྒྱུའི་སྒོ་	ཚང་མ་	ཡང་ཕྱེ།
sky's	floodgates	all	also opened

Genesis 7.11 On the very day when Noah was 600 years, 2 months, and 17 days old, all the springs in the depths of the great ocean burst open, and all the floodgates of the sky also opened.

Genesis 7.12

དེ་ནས་	ཉིན་མཚན་	བཞི་བཅུའི་བར་	དྲུག་ཚར་	འབབ་རྒྱུའི་	ཆར་བ་
after that	days nights	40 up to	rain hard	fall would	rain

འགོ་བཅུགས།
began

Genesis 7.12 Then the heavy rain began that would fall for forty days and nights.

Genesis 7.13

ཡང་	ཉིན་མོ་དེ་རང་ལ་	ནོ་ཨ་དང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ།	བུ་གསུམ་	ཤེ་མ་ཉམ་
And	that day very on	Noah and his wife	sons 3	Shem Ham

ཡ་ཤེད་དང་	ཁོ་ཚོའི་བཟའ་ཟླ་རྣམས་	གྲུའི་ནང་དུ་	ཐེབས།
Yaphed and	their wives	boat into	went

Genesis 7.13 And on that very day Noah and his wife and his three sons Shem, Ham, and Japheth and their wives went into the boat.

Genesis 7.14

ཁོང་ཚོ་མཉམ་དུ་	གཟན་གཟན་དང་	དུད་འགྲོ་	སྲོག་ཆགས་འབྲུ་སྲིན་
They with	beasts and	cattle	small living things
བྱ་བྱིའུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་	རིགས་སོ་སོ་ཀུན་	གྲུའི་ནང་དུ་ཕྱིན།	
birds all's	kinds each every	boat into went	

Genesis 7.14 With them went all kinds of beasts and cattle and creeping things and all kinds of large and small birds, all of them went into the boat according to their kinds.

Genesis 7.15

སྲོག་གི་དབུགས་	ཡོད་པའི་	སེམས་ཅན་	རིགས་ཐམས་ཅད་ལས་	ཕོ་མོ་རེ་རེ་
life breath	having	animals	kinds all from	male female each
ནོ་ཨའི་ཕྱི་	སྤོབས་ནས་	གྲུའི་ནང་	ཕྱིན།	
Noah to	arrived after	boat into	went	

Genesis 7.15 Male and female of all kinds of animals having the breath of life each came to Noah and went into the boat.

Genesis 7.16

དེ་ཚོ་ཚང་མ་	དགོན་མཚོག་གི་	བཀའ་བཞིན་དུ་	གྲུའི་ནང་དུ་	ཕྱིན་པའི་རྗེས་ལ་
These all	God's	command as	boat into	went after
ཡ་ཤེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ནོ་ཨའི་	རྒྱབ་ནས་	གྲུའི་སྐྱོ་	བསྐྱོན།
Yaweh God	Noah	behind	boat's door	closed

Genesis 7.16 After they all went into the boat in obedience to God's command, Yaweh God shut the boat's door behind Noah.

Genesis 7.17

ཡང་ཉི་མ་བཞི་བརྒྱའི་བར་	ཚུ་ལོག་ཆེན་པོ་	བྱུང་བའི་	རྒྱུན་གྱིས་	ཚུ་རྒྱས་ཏེ་
And days 40 during	flood great	took place	because	water increasing

གཏིང་རིང་པོ་བྱུང་བས་	གྲུ་ཚུའི་སྐང་ལ་	འཕྱོ།		
deep became since	boat water on	floated		

Genesis 7.17 And for 40 days, because of the great flood, the water rose and became deep, so that the boat floated on the water.

Genesis 7.18

ཚུ་གིན་ཏུ་	རྒྱས་པས་	ཚུ་ལ་མཐོ་རུ་མཐོ་རུ་	ཕྱིན་ཏེ་
water very	increased since	water higher & higher	going

གྲུ་	སྤུ་མཐུན་	ཚུའི་སྐྱང་ལ་	གཡེངས།
boat	continuously	water on	floated

Genesis 7.18 The waters greatly increased and rose very much. The boat drifted on the surface of the water.

Genesis 7.19

ཡང་ཚུ་དེ་	གིན་ཏུ་	གཏིང་རིང་བ་དང་	རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་བས།	ནམ་མཁའའི་
and the water	very	deep and	wide became since	sky's

འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་	རི་པོ་	མཐོན་པོ་	ཀུན་	ཚུའི་ནང་	དེམ།
under being	mountain	high	every	water in	sank

Genesis 7.19 And since the waters became so deep and wide, they covered all the high mountains under the sky,¹³

Study Point: Perspective: The Hebrew source text says that the waters rose so much that they covered the mountains. In Tibetan it is more natural to say that the waters rose so

¹³ The Tib. is lit. 'all the high mountains sank under the waters'.

much that the mountain tops sank beneath the waters. The meaning is the same, the only difference is *perspective* - that is, the viewpoint from which a culture looks at events.

Genesis 7.20

ལུ་དེ་	རི་ཚོའི་	ཕྱི་ལས་	སྒྲི་བདུན་	ཙམ་གྱི་	མཐོན་པོར་	སྐྱབས།
water	mountains	tops than	meters 7	up to	higher	arrived

Genesis 7.20 the waters reached 7 meters ¹⁴ higher than the mountains' tops.

Genesis 7.21

ཡང་ས་ལ་ཡོད་པའི་	དུད་འགྲོ་ཚང་མ་དང་།	སློག་ཆགས་འབྲུ་སྟོན།	གཙན་གཟུགས།
and earth on was	cattle all and	small living things	carnivorous animals

བྱ་བྱིལ།	མི་ཐམས་ཅད་	ལུ་དེའི་ནང་དུ་	ཤི་སྟེ།
birds	person all	water that in	dying

Genesis 7.21 And all the animals, creeping things, wild animals, and birds, and all human beings on the earth died in the waters;

Genesis 7.22

མདོར་ན་	སྐླམ་ས་ལ་	སློག་གི་དབུགས་ཡོད་པའི་	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་	ཤི་འོ།
In summary	dry land on	life breath having	animals all	died

Genesis 7.22 in summary, all the animals on dry land that had the breath of life died.

Genesis 7.23

ས་སྐྱེང་ལ་ཡོད་པའི་	དུད་འགྲོ་དང་	བྱ་བྱིལ་ལ་	སོགས་པའི་	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་།
earth on having	cattle and	birds to	etc.	animals all and

མིའི་རིགས་ཀུན་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	མེད་པར་མཛད།	འོན་ཀྱང་	གྲུའི་ནང་
humanity all	Yaweh God	destroyed	However	boat in

¹⁴ The Heb. is lit. '15 cubits'.

ནོ་ཨ་དང་མཉམ་དུ་	ཡོད་པ་ཚང་མ་གསོན་པོར་	གནས།
Noah with	were all alive	remained

Genesis 7.23 Yaweh God destroyed all the animals, birds and all living beings on the earth, and all of humanity. However, all who were with Noah in the boat remained alive.

Study Point: Repetition: The Bible very frequently uses repetition to emphasize crucial points. In this case, verse 21 tells us that all the classes of living creatures *died*. Verse 22 says 'all the animals on dry land that had the breath of life *died*'. Verse 23 says 'every living thing *was destroyed*'. The Hebrew text uses this threefold repetition to mark a major Biblical theme: the consequence of disobedience to God is death. In Tibetan, however, this type of repetition is perceived as clumsy and unnatural. Tibetan uses other, more explicit methods to emphasize an important point. As you read this story with friends, help them to understand that repetition is just a method that Hebrew uses to talk about what is important.

Genesis 7.24

ཡང་	ཉི་མ་	བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་བར་	སའི་སྤྲིང་དུ་	ཁུ་	རྒྱས་སོ། །
and	days	150 up to	earth on	water	spread

Genesis 7.24 The waters were spread over the earth for 150 days.

ལྷ་ལོག་ཆད་པའི་སྐོར།

The End of the Flood

Genesis 8.1

འོན་ཀྱང་ དགོན་མཚོག་གིས་ ད་དུང་ རྟོ་ཨ་དང་ གུའི་ནང་ཡོད་པ་ བམས་ཅད་ལ་
But God still Noah and boat in being all to

དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། ལུའི་སྐང་ལ་ ལྷུང་ཞིག་ ལྷུགས་བཅུག་པ་དང་
thinking (about) water above wind a made to blow and

ལུ་དམའ་བར་ འགྲོ་བཞིན་ ཡོད་པ་མ་ཟད།
water lower going not only,

Genesis 8.1 But God still remembered/thought about Noah and all those in the boat; He made a wind blow over the water on the earth, and not only was the water going down,

Genesis 8.2

ལྷ་མཚོ་ཚེན་པོའི་ གཏིང་གི་ ལུ་མིག་དང་ བས་མཁའའི་ ལུ་སྐོ་
ocean depths springs and sky's floodgates

བཀག་ནས་ དྲག་ཆར་ ཆད།
stopped after heavy rain stopped

Genesis 8.2 the springs in the depths of the great ocean and the floodgates of the sky stopped and the violent rain ceased.

Genesis 8.3

ཉི་མ་ བརྒྱ་དང་ལྗ་བཅུའི་ རིང་ལ་ ལུ་ དལ་པོར་ ལུང་སྐྱིས་ཏེ།
days 150 during water slowly receding

Genesis 8.3 During a hundred and fifty days the water slowly receded.

Genesis 8.4

ཟླ་བ་བདུན་པའི་	ཚེས་	བཅུ་བདུན་གྱི་	ཉིན་	ཨ་ར་ར་ཟེར་བའི་ཡུལ་གྱི་
month seventh	date	17th	day	Ararat called country's

རི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིང་ལ་	གྲུ་དེ་	བསྐྱུང།
mountain range on	boat the	settled

Genesis 8.4 On the seventeenth day of the seventh month, the boat settled on the mountains ¹⁵ of the land called Ararat.

Genesis 8.5

ལྗང་ལྗང་	དམའ་བར་	འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་	ཟླ་བ་བཅུ་པའི་
water the	down	going was and	month tenth

ཉིན་དང་པོར་	རིའི་ཕྱོད་རྒྱམས་	ཐོན།
day first on	mountain tops	came out

Genesis 8.5 The water was going down, and on the first day of the tenth month, the peaks of the mountains appeared.

Genesis 8.6

ཉི་མ་	བཞི་བཅུ་ལྔ་	རྗེས་སུ་	ནོ་ཨ་མ་	གྲུའི་	སྒྲིུང་
days	40	after	Noah	boat's	window

ཕྱེ་ནས།
opened after

Genesis 8.6 After forty days Noah opened the boat's window, and

¹⁵ The Hebrew refers to a mountain range; the Tib. is 'mountain range' or 'line of hills'.

Genesis 8.7

ཕོ་རོག་ཞིག་	སྐྱོད་དེ་	ས་མ་སྐྱམ་པའི་	ཅམ་ལ་	ཕར་ཚུར་
raven a	releasing	earth not dry	until	back & forth

ཕུར་རོ།
flew

Genesis 8.7 released a raven ¹⁶ which flew back and forth until the waters dried up from the earth.

Genesis 8.8

དེ་ནས་ཡང་	ཚུ་རྒྱམས་	སྐྱམ་ཡོད་མེད་ཤེས་ཕྱིར་	ནོ་ཨ་ས་	ཕུག་རོན་གཅིག་
then again	waters	dry or not know for	Noah	dove a

བཏང་ནས།
sent after

Genesis 8.8 Then in order to know whether the waters had dried up or not, Noah sent out a dove. ¹⁷

Genesis 8.9

ས་ཐམས་ཅད་ལ་	ད་དུང་ཡང་	ཚུ་	ཡོད་པས།	ཕུག་རོན་དེ་ལ་
earth all on	even yet	water	was since	dove that to

སྐྱོད་ས་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་	གྲུའི་རྩར་	ལོག་ནས་	ཡོང་ཞིང་།
sitting place not because	boat to	return after	came and

ནོ་ཨ་ས་	ལག་པ་བརྒྱངས་ནས་	ཕུག་རོན་བཟུང་སྟེ་	གྲུའི་ནང་	བཞག
Noah	hand stretched after	dove taking	boat into	put

Genesis 8.9 Because the water was still on all the earth, the dove did not find a place to settle, and returned to the boat. Noah reached out and took it and put it back in the boat.

¹⁶ A Tibetan raven or *pho rog*.

¹⁷ A dove or pigeon: Tibetan *phug ron*

Genesis 8.10

ཉི་མ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་	ཁོང་གིས་	ཡང་བསྐྱར་	ཕུག་རོན་ཞིག་	ཕྱི་རོལ་དུ་	བཏང་
days 7 later	he	again	dove a	outside	sent

བས།
since

Genesis 8.10 Then again seven days later he again sent out a dove,

Genesis 8.11

ཕུག་རོན་དེ་	དགོང་འོ་	ལོག་ཡོང་ནས།	ཤིང་སྐྱར་རུའི་	ལོ་མ་	སོས་པ་ཞིག་
dove the	evening	returned after	olive	leaf	fresh a

མཚུ་ཏོར་	བྱིར་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ།	ཁུ་	དམའ་རུ་བྱིན་ཡོད་པ་	ནོ་ཨས་	ཤེས།
beak in	was carrying seeing	water	lower going was	Noah	knew

Genesis 8.11 and the dove returned in the evening, carrying a fresh olive leaf in its beak; from seeing this, Noah knew the waters had gone down.

Genesis 8.12

དེ་ནས་ཡང་	ཁོང་གིས་	ཉི་མ་བདུན་བསྐྱུགས་ནས་	ཕུག་རོན་ཞིག་བཏང་བས།
then again	he	days 7 waited after	dove a sent;

དེ་	ཁོང་གི་ཕྱར་	བྱིར་མ་ལོག།
it	him to	did not return

Genesis 8.12 Then again he waited seven days and sent out the dove; it did not return to him.

Genesis 8.13

ནོ་ཨ་	དགུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བརྒྱ་མེད་གཅིག་	ཟླ་བ་དང་པོའི་	ཚེས་གཅིག་ལོན་པའི་ཉིན་
Noah	age years 600 no 10 one ¹⁸	month 1st	date 1 reached day

ལྷ་དམའ་སུ་ཕྱིན་	ཚར་ཡོད་པས།	ནོ་ཨ་མ་	གྲུའི་ཐོག་	ཕྱེ་ཏེ་
water down went	finished was since	Noah	boat's roof	opening

ཕྱོགས་བཞིར་བལྟས་	གིང་	ས་	སྐྲམ་པོར་	འགོ་བཞིན་	ཡོད་པར་མཐོང་།
everywhere looking	and	earth	dry	was going	saw

Genesis 8.13 When Noah was six hundred and one years, one month and one day old, and since the water had finished going down, Noah opened the roof of the boat, looked all around, and saw that the ground was drying out.

Genesis 8.14

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་	ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་གྱི་ཉིན་	ས་ནི་	ཡོངས་སུ་	སྐྲམ་ཡོད།
month 2nd's date	27th's day	earth	completely	dry was

Genesis 8.14 On the 27th day of the second month, the ground was completely dry.

Genesis 8.15

དེ་ནས་	དགོན་མཚོག་གིས་	ནོ་ཨ་ལ་
then	God	Noah to (said)

Genesis 8.15 Then God [said] to Noah,

Genesis 8.16

“ད་	ཁྱེད་རང་དང་	ཁྱེད་གྱི་	བཟའ་ཟླ་	ཁྱེད་གྱི་	བུ་གསུམ་དང་	ཁོ་ཚོའི་	བཟའ་ཟླ་ཚུམས་
Now	you and	your	wife	your	sons 3 and	their	wives

¹⁸ The phrase དྲུག་བརྒྱ་བརྒྱ་མེད་གཅིག་ or 'six hundred no ten one' means 601.

གྲུ་ནམ་ ཐོན་ཞིག
boat from leave/come out of

Genesis 8.16 'Now you and your wife and your three sons and their wives come out of the boat.

Genesis 8.17

ཡང་ བྱིད་ཚོ་མཉམ་དུ་ ཡོད་པའི་ དུད་འགོ་དང་ སྲོག་ཆགས་འབྲུ་སྲིན་ བྱ་བྱིའུ་བམས་ཅད་
And you with was cattle and small living things birds all

ཡང་གྲུ་ནམ་ ཕྱིར་བྲིད་ཅིག གང་ལགས་ཟེར་ན། དེ་ཚོ་
and boat from out lead because they

རྒྱུད་དང་ལྷན་པར་གྲུར་ཉི མང་པོ་འཕེལ་ནས་ ས་གཞི་ འགོངས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ”
descendants having greatly multiply after earth fill will in order to

ཞེས་བཀའ་གནང་།
commanded

Genesis 8.17 And lead out of the boat the animals and large and small birds and large and small living creatures who were with you in the boat, because they are to have many descendants, and increase in number and fill the earth', God commanded.

Genesis 8.18

ནོ་ཨ་དང་ ཁོང་གི་བཟའ་ལྷན་དང་། ཁོང་གི་བུ་གསུམ་དང་ ཁོ་ཚོའི་བཟའ་ལྷན་རྣམས་
Noah and his wife and his sons 3 and their wives

གྲུའི་ བཤམ་ནས་ ཐོན་པ་དང་།
boat inside from came out and

Genesis 8.18 Noah and his wife and his three sons and their wives came out of the boat and

Genesis 8.19

ཡང་	རྒྱ་འགོ་དང་	སྒོག་ཆགས་འབྲུ་སྟོན་	བྱ་བྱིའུ་ཐམས་ཅད་	རང་རང་གི་རིགས་
And	cattle and	small living things	birds all	each their own kinds

བཞིན་དུ་	གྲུ་ནས་	ཕྱིར་ཐོན།
according to	boat from	went/came out

Genesis 8.19 and all the animals and birds and large and small living creatures according to their kinds came out of the boat.

Genesis 8.20

དེ་ནས་	ནོ་ཨ་ས་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་ལ་	གྲུས་བཀྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་	མཚོན་ཁྲི་ཞིག་བརྩིགས་ནས་
Then	Noah	Yaweh God to	in order to show reverence	altar an made after

རྒྱ་འགོ་དང་	བྱ་བྱིའུ་ད་ནས་	རིགས་གཙང་བ་	རེ་རེ་སྐྲངས་སྟེ་	བསད་ནས་
cattle and	birds from	type clean	each one taking	killed after

མཚོན་ཁྲིའི་ཁར་	སྟོག་ཏེ་	མཚོན་བ་སྤུལ།
altar on	burning	offered

Genesis 8.20 Then Noah, to show reverence to Yaweh God, built an altar; and from each clean type of animal and large and small birds took some and killed them and on the altar burned them and made an offering.

Study Point: Implicit Information: The Hebrews knew that making a burnt offering to God meant killing an animal and then burning its body. This information is *implicit* (known but not openly stated) in the Hebrew text. Tibetans are not familiar with burnt offerings of animals, and a literal translation might cause them to assume that the animal was burned alive - an extraordinarily cruel practice. To avoid wrong meaning, the Tibetan text above states explicitly that the animal was killed before being burnt.

Genesis 8.21

མཚོན་བ་དེའི་	དྲི་བསྐྱུང་	ཞིམ་པོ་བསྐྱམས་ནས་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་
Offering this' odor		fragrant smelled after	Yaweh God

ཐོག་མ་ མི་ རྒྱུ་དུས་ནས་ ཁོའི་བསམ་པ་ངན་པ་ ཡིན་པ་ཤེས།
 beginning people small time from his thoughts evil are know

འོན་ཀྱང་ ད་ཕྱིན་ཅད་ མིའི་སེམས་ངན་པ་ ཡིན་ ཀྱང་ ངས་ས་གཞིར་
 But from now on man's thoughts evil are even though I earth to

རྒྱུ་པ་གཙོད་པར་མི་བྱ། ད་ལན་ ངས་ཁོ་ཚོ་མེད་པ་བྱས་པ་ལྟར་ ད་ནས་བརྒྱུད་
 punishment will not do just now I them destroy like that from now on

སེམས་ཅན་ ཐམས་ཅད་ རྒྱུ་གཙོད་པར་མི་བྱ།
 animals all cut off will not

Genesis 8.21 Yaweh God smelled the fragrance of the offering and was pleased; He thought, 'I know that from the beginning, from birth, the thoughts of man's heart are evil, but from now on, even though man's heart is evil, I will not punish the earth. As I have just destroyed them now, from now on I will not cut off all living things.'

Genesis 8.22

འཛིག་རྟེན་	མཐའ་མའི་	བར་དུ་ནི།
World	end	until
ཞིང་ལ་	སོན་འདེབས་	སྟོན་ཐོག་སྡུད།
fields in	seed sowing	harvest gathering
ཚ་གང་	དབྱར་དགུན་	དུས་བཞི་དང་།
heat & cold	summer & winter	seasons 4 and
ཉིན་མཚན་ལ་སོགས་	ཆད་མེད་ཡོད།	
day & night for etc.	are not cut off	
ཞེས་	སྤྲུགས་ལ་དགོངས་སོ། །	
	mind in think	

Genesis 8.22 Until the end of the world; the sowing of seed in the fields and the gathering of the harvest; heat and cold, summer and winter, the four seasons; day and night etc. will not be cut off.'

Study Point: Tibetan Verse: This brief verse is a typical Tibetan poem: four lines of seven syllables each. Try reading it with your language helper to get a sense of its rhythm.

དགོན་མཚོག་གི་ཞལ་ཚད།
God's Covenant

Genesis 9.1

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	ནོ་ཨ་དང་	ཁོང་གི་བུ་རྒྱམས་ལ་བྱིན་རྒྱལས་གནང་སྟེ་	“རྒྱུད་དང་ལྷན་པར་
and God	Noah and	his sons to blessing giving	descendants
གྱུར་ནས་	ཁྱེད་ཀྱི་	བུ་རྒྱུད་རྒྱམས་	ས་གཞིར་
with becoming	your	descendants	earth on
			འཕེལ་བར་གྱུར་ཞིག
			flourish/spread

Genesis 9.1 And God blessed Noah and his sons: 'Have descendants, and your descendants will increase on / spread over the earth.

Genesis 9.2

ཡང་སློག་ཆགས་	ཆེ་ཆུང་དང་།	བྱ།	ཉ་རིགས་ཐམས་ཅད་	ཁྱེད་རྒྱམས་ལ་
And living things	large small and	birds	fish types all	you to
འཛིགས་ཡོང་།	ངས་	དེ་ཚོ་ཁྱེད་རྒྱམས་ཀྱི་	དབང་	འོག་ཏུ་
afraid come	I	these your	power	under
				འཇུག་པར་བྱ།
				put will

Genesis 9.2 And all kinds of great and small living things and birds and fish will be frightened of you. I will put them under your power.

Genesis 9.3

ཡང་སྐྱེར་	ངས་ཁྱེད་ཚོར་	སྒོ་ཚོད་	སྤྲད་པ་ལྟར་	ད་ལྟ་
And as formerly	I you to	vegetables	give as	now

ས་ལ་འགོ་བའི་	སློག་ཆགས་ཐམས་ཅད་	བྱིད་ཚོ་ལ་	ཁ་བས་སུ་	སྤྲེལ།
earth on going	living things all	you to	food for	give
དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་	བྱིད་ཚོ་ལ་	ཁ་བས་སུ་སྤྲེལ་ཡོད།		
these all	you to	food for have given		

Genesis 9.3 And as I previously gave you plants, now all the living things that move on the earth I give to you for food; they are all given to you as food.

Genesis 9.4

འོན་ཀྱང་	ཁྲག་	ཡོད་པའི་	ག་མ་བཟ།	དེ་ནི་	སློག་
However	blood	having	meat not eat	this	the life
ཁྲག་གི་	ནང་དུ་	ཡོད་པས་སོ།			
blood	inside	having because			

Genesis 9.4 However, do not eat meat with blood in it, because life is in the blood.

Genesis 9.5

གལ་སྲིད་	མི་གཅིག་གིས་	མི་གཞན་	བསད་ན།	ངས་ཁོ་ལ་	ཆད་པ་ཕྱོག་པར་	འགྱུར།
If	man a	man other	kills if	I him to	punish will	
དུད་འགྲོས་	མི་བསད་ན།	དེ་ཡང་	གསོད་པར་	འགྱུར།		
cattle	man kills if	it also	will be killed			

Genesis 9.5 If one man kills another, I will punish him. If an animal kills a man, it also will be killed.

Genesis 9.6

མི་ནི་	དགོན་མཚོག་ཉིད་ཀྱི་	དབེ་ལྟར་	བཟོས་ཡོད་པའི་རྐྱེན།	ཁོ་བསད་མཁན་དེ་
man	God's own	image like	was made because	his killer that one

མི་གཞན་གྱིས་	གསད་ཡོང་།
man other	kill will

Genesis 9.6 Because man is made according to God's own pattern, another one will kill the one who has killed him.

Genesis 9.7

ཁྱེད་ཚོ་	སུ་ལྷུག་མང་པོ་	སྐྱེས་ཤིང་	རྒྱུད་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ནས་
You	children many	have and	becoming with descendants

ས་ལ་	འཕེལ་བར་གྱུར་ཞིག་”	ཅེས་གསུངས།
earth on	increase	said

Genesis 9.7 Have many children, and have many descendants, and fill the earth.'

Genesis 9.8

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	ནོ་ཨ་དང་	ཁོང་གི་སུ་རྒྱམས་ལ།
And God	Noah and	his sons to

Genesis 9.8 And God said to Noah and his sons,

Genesis 9.9

“ལྟོས་ཤིག	ངས་	ཁྱེད་དང་	ཁྱེད་ཀྱི་སུ་རྒྱུད།
Look!	I	you and	your descendants

Genesis 9.9 Behold, I with you and your descendants

Genesis 9.10

ཁྱེད་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་	བྱ་བྱིའུ་དང་།	དུད་འགྲོ་	སྲོག་ཆགས་འབྲུ་སྲིན་
you with being	birds and	cattle	living creatures

གྲུའི་ནང་ནས་	ཐོན་པའི་སེམས་ཅན་	ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་
boat inside from	came out creatures	all with

ཁ་ཆད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།
covenant make will

Genesis 9.10 and with all the large and small birds and animals and living creatures that came with you out of the boat, and all the creatures on the earth I will make this covenant.

Genesis 9.11

ད་ཕྱིན་ཆད་	རྒྱ་ལོག་ཆེན་པོ་ཡིས་	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
From now on	flood large by means of	creatures all

མེད་པར་མི་འགྲུར་ཞིང་།	ས་གཞི་ཡང་	རྒྱ་ལོག་གིས་	མེད་པར་བཟོ་བར་མི་བྱ།
will not destroy and	earth again	flood with	will not destroy

འདི་ནི་	ངས་བྱེད་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་	བྱེད་པའི་ཁ་ཆད་ཡིན་”	ཞེས་གསུངས།
This	I you with	made covenant is	said

Genesis 9.11 From now on, all creatures will not be destroyed with a great flood; nor will I destroy the earth by means of a flood. This is the covenant I make with you'.

Genesis 9.12

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་	“ཁྱེད་དང་	ཁྱེད་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་	
And God	you and	you with being creatures	
ཐམས་ཅད་དང་།	མ་འོངས་པའི་	རིགས་རྒྱུད་ཀུན་	
all and	future	descendants every	
མཉམ་དུ་	ཁ་ཚད་བྱེད་པའི་	རྟགས་ནི་	འདི་ལྟར་ཡིན།
with	covenant made	sign	this like is

Genesis 9.12 And God said 'The sign of the covenant with all the creatures that are with you and with all future generations is this:

Genesis 9.13

གནམ་གྱི་སྒྲིན་ནང་	ངས་འཇའ་ཞིག་	བཅུགས་པ་	དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་
sky's clouds in	I rainbow a	put	this world and
ངའི་བར་ལ་	ཁ་ཚད་བྲུས་པའི་	རྟགས་ཡིན།	
myself between	covenant made	sign is	

Genesis 9.13 In the clouds of the sky I have put a rainbow. It is the sign of the covenant made between myself and the world.

Study Point: Cultural Symbols: In the Bible, the rainbow is a symbol of God's covenant promise to Noah, and as such is associated with hope and reassurance. The rainbow is also a frequent metaphor in Tibetan culture in general and in Tibetan Buddhism in particular. A Tibetan proverb states: འཇའ་ཁ་དོག་མཚར་ཀྱང་སྒྲིང་པོ་མེད། or 'though it has the colors of the rainbow, it has no heart / substance / truth'. It is important to remember that symbols are not inherently cross cultural (i.e. they may not have the same meaning in every culture) and that we may need to explain their meaning.

Genesis 9.14

ཡང་ངས་	ནམ་མཁའ་ལྗང་དུ་སྒྲིན་པ་	དགྲིག་པའི་ཚོ་	སྒྲིན་གི་ནང་ལ་
And I	sky's above clouds	obscure when	clouds in

འཇམ་མཐོང་སྐབས།

rainbow see when

Genesis 9.14 And when clouds of the sky cover the earth, and I see the rainbow in the clouds,

Genesis 9.15

ཁྱེད་ཚོ་དང་	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་	རྒྱ་ལོག་གིས་	མིང་པར་མི་འབྱུང་བའི་
You and	creatures all	flood with	destroy not

ཁ་ཚད་བྱས་པ་དེ་	ངས་དྲན་པར་བྱ།
covenant made that	I remember will

Genesis 9.15 I will remember the covenant made to you and all creatures not to destroy them by means of a flood.

Genesis 9.16

སྒྲིན་པའི་ནང་	ཡོད་པའི་འཇམ་ལ་	བལྟས་ཏེ་	ང་	དགོན་མཚོག་དང་
clouds in	being rainbow at	looking	I	God and

ས་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་	ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་དུ་	རྒྱུན་ཚད་མིང་པའི་
earth on being creatures	all with	eternal

ཁ་ཚད་	དྲན་པར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།
covenant	remember will	said

Genesis 9.16 Looking at the rainbow in the clouds, I, God, will remember the eternal promise/covenant to all the living creatures on earth.'

Genesis 9.17

དགོན་མཚོག་གིས་ རྣེ་ཨ་ལ་ “འདི་ནི་ མིའི་རིགས་དང་ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
God Noah to This humanity and creatures all

ང་དང་མཉམ་དུ་ བྱས་པའི་ ཁ་ཚད་གྱི་ ཏྲགས་ཡིན་” ཞེས་གསུངས་སོ། །
I with made covenant's sign is said

Genesis 9.17 God said to Noah, 'This is the sign of covenant I made to humanity and all living beings.'

ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་ཨབ་རམ་ལ་
 ཞལ་གཟིགས་གནང་བའི་སྐོར།

God Gives Abram a Vision

Genesis 12.1

ཡ་མེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ཨབ་རམ་ལ་	“ད་ཕྱིད་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དང་	གཉེན་ཚན་གྱི་མ་ཚང་
Yaweh God	Abram to	now your homeland and	relatives home
དང་ཁ་བྲལ་ཉེ་	ངས་	ཁྱོད་ལ་	བསྟན་བའི་ཡུལ་དུ་
leaving	I	you to	show country to
			སོང་ཞིག།
			go

Genesis 12.1 Yaweh God said to Abram, 'Now come out of your homeland and leave your relatives and go to the land I will show you.'

Genesis 12.2

ངས་	ཁྱོད་ལ་	བྱ་རབས་མང་པོ་	འཕེལ་བརྒྱུག་སྟེ་	དེ་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་	ཆེན་པོར་འགྱུར།
I	you to	descendants many	increasing	they nation	big will be
ཁྱོད་ནི་	མི་གཞན་ལ་	བྱིན་རྒྱབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་	ངས་ཁྱོད་ལ་	བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ནས།	
you	others to	blessing become so that	I you to	bless after	
ཁྱོད་	སྟོན་གྲགས་དང་ལྡན་བར་བྱ།				
you	well-known will make				

Genesis 12.2 I will increase your descendants; they will become a great nation. So that you will become a blessing to others, I will bless you and you will become well known.

Study Point: A Sign of God's Blessing: The increase of life, or the multiplication of descendants, is a constantly repeated theme in Genesis. In 1.22 the animals are told to increase and in 1.28 man is told to do so. After the Flood, in 8.17 the animals are again told to increase, and in 9.1 man is again told to do so. Here also Abram is told to have descendants as a sign of God's favor. God's blessing is associated with increasing, abundant life - a major Biblical theme which begins in Genesis and continues right through to Revelation.

Genesis 12.3

མི་སྲུ་ཞིག་གིས་	ཁྱོད་ལ་	བདེ་བ་སྤྲེར་ན།	ངས་ཀྱང་	ཁོ་ལ་
Anyone	you to	peace gives if	I also	him to
བདེ་བ་སྤྲེར་བར་བྱ།	ཡང་སྲུ་ཞིག་གིས་	ཁྱོད་ལ་	དམོད་པ་བརྒྱབ་ན།	དེ་ལ་ ངས་ཀྱང་
peace will give	and anyone	you to	curse if	him to I also
ཆད་པ་གཙོད་པར་བྱ།	ཡང་ཁྱོད་བརྒྱུད་ནས་	འཛམ་གླིང་གི་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་		
punish will	and you through	world's peoples all		
བྱིན་གྱིས་སྐོབ་པར་འགྱུར་”	ཞེས་གསུངས།			
blessed will become	said			

Genesis 12.3 If anyone gives you peace, I also will give him peace, and if anyone curses you, I will also punish that one. And through you all the peoples of the world will be blessed.'

Genesis 12.4-5

ཨ་བ་རམ་	དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལོན་སྐབས་	ཡ་ཟེ་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་དུ་		
Abram	age seventy five reached when	Yaweh God's word according to,		
ཨ་བ་རམ་དང་།	ཁོང་གི་བཟའ་ཚེས་ར་ཡེ།	ཨ་བ་རམ་གྱི་	གཙུང་པོའི་བུ་ལོ་ཏྲ་ད།	
Abram and	his wife Sarai	Abram's	relative's son Lot	
དེ་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་	ཉ་རན་ལ་ཡོད་པའི་	གཡོག་པོ་རྣམས་	བྲིད་ནས་	བསགས་པའི་རྗེས་
so town	Haran in having	servants	took after	stored wealth
ཐམས་ཅད་	འབྲེར་ཏེ།	ཉ་རན་གྲོང་ཁྱེར་ནས་	ཐོན་ཏེ་	ཡུལ་ ཀ་རྒན་དུ་
all	carrying	Haran city from	coming out	country Kanan to
སོང་།	ཀ་རྒན་ཡུལ་དུ་	སླེབས་སྐབས།		
went	Kanan country in	arrived when		

Genesis 12.4-5 When Abram was 75 years old, according to Yaweh God's command, he and his wife Sara, and his younger brother's son Lot came out from the city of Haran, taking the servants they had in Haran and all the wealth they had saved up, came out of Haran city and went to Canaan. When they arrived in Canaan,

Genesis 12.6

ཁོ་ཚོ་ཡུལ་དེ་	བརྒྱུད་ནས་	ཕྱི་བས་ཤིང་	ཤེ་གེམ་ཞེས་པའི་གནས་མཚོག་
they country that	through	went and	Shekem called holy place

དེར་	མོ་རེ་	ཞེས་པའི་	བེ་ཤིང་ཆེན་མོའི་	འགྲམ་དུ་སླེབས།
there	Moreh	called	oak big	side of arrived

རྒྱབས་དེ་དུས་	ཀ་ནན་པ་ནམས་ཀྱང་	ཡུལ་དེར་	བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད།
(time that during	Kanan people also	country that in	living were)

Genesis 12.6 they went through the country and came to the great oak tree of the one called Moreh at the holy place called Shekem. (At that time, the Canaanites also were living in that land.)

Genesis 12.7

དེ་ནས་ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	ཨབ་རམ་ལ་མངོན་པར་མངོད་དེ་	“ངས་ཁྱོད་ཀྱི་བུ་རྒྱུད་ནམས་ལ་
Then Yaweh God	Abram to appearing	I your descendants to

ཡུལ་འདི་སློད་བར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།	ས་ཆ་དེར་	ཨབ་རམ་གྱིས་
country this give will	said	place that in	Abram

ཞལ་མཇལ་གནང་བའི་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་ལ་	གུས་བཀུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
vision giving	Yaweh God to	worship/honor do in order to

མཚོད་མི་ཞེས་	བརྩིགས་ནས།
altar a	built (by stacking) after

Genesis 12.7 Then Yaweh God appeared to Abram and said 'I will give this land to your descendants'. At that place Abram made an altar in order to worship Yaweh God who had met him. After that,

Genesis 12.8

གྲོང་ཁྱེར་བེ་ཌ་ཨེ་ལ་གྱི་	གཤམ་ཕྱོགས་སུ་	ཡོད་པའི་རི་ཁུལ་ལ་	ཕྱིན་ཏེ།	
town Bethel's	east side on	was hill area to	going	
བེ་ཌ་ཨེ་ལ་གྱི་གཤམ་ཕྱོགས་དང་	གྲོང་ཁྱེར་ཨེ་ཡི་	ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་	ཡོད་པའི་གནས་ཤིག་ཏུ་	
Bethel's east side and	town Ai's	west side on	was place one in	
གུར་ཕུབ་བ་དང་།	དེར་ཁོང་གིས་	ཡང་བརྐྱར་	མཚོན་བྲི་ཞིག་	བརྐྱེགས་ཏེ་
tent pitched and	there he	again	altar a	building
ཡ་ཤེ་དཀོན་མཚོག་ལ་	བསྟོན་བཀུར་བྱས་སོ། །			
Yaweh God to	worshipped			

Genesis 12.8 he went to the mountain district east of the town of Bethel, and pitched his tent in a location east of Bethel and west of the town of Ai. There again he made an altar and worshiped Yaweh God.

དཀོན་མཚོག་གིས་ཨབ་རམ་ལ་ཀཱ་རྣན་ཡུལ་གནང་བའི་སྐོར།
God Gives Abram the Land of Canaan

Genesis 13.14

ལོ་ཌ་ད་ཨབ་རམ་དང་གྲེས་པའི་རྗེས་སུ་	ཡ་ཤེ་དཀོན་མཚོག་གིས་	ཨབ་རམ་ལ་
Lot Abram separated after	Yaweh God	Abram to
“ཁྱོད་ལངས་པའི་ས་ནས་	ཕྱོགས་བཞི་ལ་	ལྟོས་དང་།
you standing place from	directions four to	look

Genesis 13.14 After Lot separated from Abram, Yaweh God said to Abram, 'Look around in all four directions from the place where you are standing.

Genesis 13.15

ཁྱོད་ཀྱིས་	མཐོང་བའི་ཡུལ་	གམས་ཅད་ནི་	ངས་	ཁྱོད་དང་	ཁྱོད་ཀྱི་བུ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་
you	see country	all	I	you and	your descendants to
སྤྲོད་པར་བྱ་སྟེ་	དེ་རྣམས་	དུས་གཏན་དུ་		ཁྱོད་ཚོའི་ཡིན།	
will give;	they	always		yours are	

Genesis 13.15 All the lands you see I will give to you and your descendants; they will always be yours.

Genesis 13.16

ཁྱོད་ཀྱི་	བུ་རྒྱུད་ཀྱི་	གྲངས་	མི་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་	བརྩི་མི་བྱེད།	གང་ལགས་ཟེར་ན།
your	descendants'	numbers	no one at all	count not able	because
ངས་	ཁྱོད་ཀྱི་བུ་རྒྱུད་ནི་	སའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པར་		འཕེལ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ།	
I	your descendants	earth's dust like/as much as		increase will make	

Genesis 13.16 Your descendants' numbers no one will be able to count, for I will make your descendants as many as the dust of the earth.

Genesis 13.17

ད་	ཡུལ་ཚང་མར་	སོང་ནས་	ལྟོས་ཤིག	གང་ལ་ཞེ་ན།	ངས་ཁྱོད་ལ་
Now	land all to	go after	look	for	I you to
ཡུལ་གྱུན་	སྤྲོད་པར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།			
country all	will give	said			

Genesis 13.17 Now go into all the land and look, for I will give you the whole land.'

Genesis 13.18

དེ་ནས་	ཨ་བ་རམ་གྱིས་	གུར་བསྐྱུས་ཏེ་	ཉེ་བ་རྒྱུ་ཟེར་བའི་ཡུལ་ལ་	ཕྱིན་ནས་
Then	Abram	tent gathering	Hebron called country to	went &
མམ་རེ་བྱ་བའི་བེ་ཤིང་གི་		འབྲིས་ལ་གནས་ཏེ།	ས་ཆ་དེར་	ཡ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་ལ་
Mamre called oak tree's		near to remaining	place that in	Yaweh God to
མཚོན་ཐིམ་ཞིག་	བརྩིགས་སོ། །			
altar an	built			

Genesis 13.18 Then Abram took up his tent and went to the land of Hebron and remained at the oaks of Mamre; there he built an altar to Yaweh God.

ཡ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་དང་ཨ་བ་རམ་བར་གྱི་ཞལ་ཚད་དང་བོ།
The First Covenant Between God and Abram

Genesis 15.1

དེའི་རྗེས་སུ་	ཞལ་ག་ཟིགས་ཀྱི་སྐབས་	ཡ་ཤེ་དཀོན་མཆོག་གིས་	ཨ་བ་རམ་ལ་	“ཨ་བ་རམ།
that after	vision at the time of	Yaweh God	Abram to	Abram
མ་འཇིགས་ཤིག་	ངས་	ཉེན་ལ་ཐམས་ཅད་ལས་	སྦྱོབ་ཚད་ཀྱི་ཡུབ་ལྟར་	ཁྱོད་
do not fear	I	danger all from	saving shield like	you
སྐྱུང་བར་བྱེད་དེ་	བྱ་དགའ་ཚེན་པོ་ཞིག་	ཁྱོད་ལ་	སྦྱོང་བར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།
guarding	reward great a	you to	give will	said

Genesis 15.1 After that, in a vision, Yaweh God said to Abram, 'Abram, do not fear. Like a shield for protecting from all danger, guarding you I will give you a great gift.'

Genesis 15.2

འོན་ཀྱང་ཨ་བ་རམ་གྱིས་	“ཀྱེ་གཙོ་བོ་དཀོན་མཆོག་	ཡ་ཤེ་ལགས།	ང་ལ་
but Abram	O Lord God	Yaweh (hon.)	I to

ལྷ་ལྷ་གཅིག་གྲང་མེད་པའི་རྒྱུ་ལྱིས་ རྒྱུ་ལྱི་བྱ་དགའ་དེས་ ང་ལ་ ཕན་ཐོགས་མི་ཡོང་།
 child one not even because Your reward that I to benefit not come

རྫོང་རྒྱུར་ དུ་མི་སེག་ནས་ ཡིན་པའི་ཨེ་ལི་ཨེ་ཟེ་ཞེས་པ་ དེ་ནི་
 town Damascus from being Eliezer called one he

ངའི་ལྷུལ་འཛིན་པ་ གཅིག་ལུ་ དེ་ཡིན།
 my heir only that is

Genesis 15.2 But Abram said, 'O Sovereign Yaweh God, since I have not even one child, your gift will be of no benefit to me. The one called Eliezer of the city of Damascus will be my only heir.'

Genesis 15.3

རྒྱུ་ལྱིས་ ང་ལ་ ལྷ་ལྷ་ མ་གནང་བས། ངའི་གཡོག་པོའི་ནང་ནས་
 You I to child not given since my servants among

གཅིག་ རྗེས་སུ་ ངའི་ལྷུལ་འཛིན་པར་འགྱུར་འོང་” ཞེས་ཞུས།
 one later my heir will become said

Genesis 15.3 Since you have given me no child, one among my servants will later become my heir.'

Genesis 15.4

འོན་ཀྱང་ ཡ་ཤེ་དགོན་མཚོག་གིས་ ཡང་བསྐྱར་ ཨེ་བ་རམ་ལ་ “ཨེ་ལི་ཨེ་ཟེ་ཟེར་བའི་མི་དེ་
 But Yaweh God again Abram to Eliezer called man that

རྒྱུ་ལྱི་ལྷུལ་འཛིན་པར་ འགྱུར་མི་ཡོང་། རྒྱུ་རང་གི་ལུ་ ལྷུལ་འཛིན་པར་ འགྱུར་ཡོང་”
 your heir to won't become your own son heir to become will

ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 said and

Genesis 15.4 But Yaweh God again said to Abram, 'The man called Eliezer will not become your heir, your own son shall be your heir.'

Genesis 15.5

ཡ་མེད་དཀོན་མཚོག་གིས་	ཁོང་གི་རྩོལ་དུ་	ཐིམ་དེ།	“ནམ་མཁར་ལྗོས་དང་།	སྐར་མ་རྣམས་
Yaweh God	him outside to leading		sky at look	stars
ཕྱི་སྲུབ་ན་	ཕྱིས་ཤིག	ཁྱོད་ཀྱི་བུ་རྒྱུད་ཀྱང་	སྐར་མ་ལྟར་	མང་པོ་
count able if	count (command)	your descendants also	stars as	many
འགྲུང་བར་འགྱུར་”	ཞེས་གསུངས།			
become will	said			

Genesis 15.5 Yaweh God took him outside and said, 'Look at the sky, and if you can, count the stars. Your descendants will become as many as the stars'.

Genesis 15.6

ཨབ་རམ་གྱིས་	ཡ་མེད་དཀོན་མཚོག་ལ་	དད་པ་བྱས་པ་དང་།	དེ་ནི་དཀོན་མཚོག་གིས་
Abram	Yaweh God to	believed and	that God
ཁོང་རྣམ་པར་དག་པའི་	མི་ཞིག་ལ་	བརྗིས་གནང་ངོ་། །	
him completely clean	man a to	accounted	

Genesis 15.6 Abram believed Yaweh God, and God accounted him as wholly clean.

དཀོན་མཚོག་དང་ཨབ་རམ་བར་གྱི་ཞལ་ཆད་གཉིས་པ།

The Second Covenant Between God and Abram

Genesis 17.1

ཡང་ཨ་བ་རམ་	དགུང་ལོ་དགུ་ཅུ་གོ་དགུ་	ལོན་པའི་ཚེ་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་
and Abram	age ninety nine	reached when	Yaweh God
ཁོང་གི་མདུན་ལ་	མངོན་པར་མངོད་དེ་	“ང་ནི་	དབང་ཀླན་ལྡན་པའི་
his presence in	appearing	I	power all having
			God am
ངའི་བཀའ་ལ་	རྒྱལ་ཏུ་	མ་ཉན་ནས་	མི་བྲང་པོ་
My word to	always	listen and	man honest
སྒྲོན་མེད་པ་ཞིག་	བྱོས་གིག		
faultless one a	do		

Genesis 17.1 And when Abram was 99 years old, Yaweh God appeared to him, and said, 'I am the God who has all power. Always obey me, and be blameless.'

Genesis 17.2

ངས་	ཁྱོད་དང་	ཁ་ཚད་བྱས་ནས་	ཁྱོད་ཀྱི་བུ་རྒྱུད་	མང་པོ་འཕེལ་དུ་
I	you with	promise after	your descendants	increase to
འདྲུག་པར་བྱ་”	ཞེས་གསུངས།			
will cause	said			

Genesis 17.2 I will make an agreement with you, and cause your descendants to increase greatly.'

Genesis 17.3

ཨ་བ་རམ་གྱིས་	ཕྱག་འཚལ་བ་དང་།	དགོན་མཚོག་གིས་
Abram	prostrated and	God

Genesis 17.3 Abram prostrated himself in worship, and God (said)

Genesis 17.4

“ལྷོས་ཤིག	ངས་ནི་	ཁྱོད་	མི་རིགས་	མང་པོའི་	མེས་པོར་
look,	I	you	ethnic groups	many's	ancestor to

འགྱུར་བར་བྱ།	འདི་ནི་	ང་དང་ཁྱོད་མཉམ་དུ་	བྱས་པའི་ཁ་ཆད་དེ་ཡིན།
will make	this	I and you with	made promise that is

Genesis 17.4 'Behold, I will make you the father¹⁹ of many peoples. This is the agreement I have made with you.

Genesis 17.5

ད་ཕྱིན་ཆད་	ཁྱོད་ལ་	ཡབ་རམ་མི་ཟེར།	ཁྱོད་གྱི་མིང་	ཡབ་ར་ཉམ་
from now on	you to	Ábram not called	your name	Ábraham

ཟེར་བར་འགྱུར།	དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན།	ངས་ཁྱོད་ལ་	མི་རིགས་	མང་པོའི་
call will	that is because	I you to	ethnic groups	many's

མེས་པོར་	འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ancestor to	will make for

Genesis 17.5 From now on you will not be called Abram; you will be called Abraham, for I will make you the father of many peoples.

Genesis 17.6

ངས་	ཁྱོད་གྱི་བུ་རྒྱུད་	ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྐྱེལ་ཏེ་	རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་
I	your descendants	very many increasing	nations many to

འགྱུར་བར་བྱ།	རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་	ཁྱོད་གྱི་བུ་རྒྱུད་ལས་	འབྱུང་བར་འགྱུར།
will make	kings also	your descendants from	will come / arise

Genesis 17.6 I will very greatly increase your descendants and they will become many nations. Kings will come from among your descendants.

Genesis 17.7

¹⁹ lit. 'ancestor'.

ཡང་ངའི་རྒྱུན་ཚད་མེད་པའི་ ཁ་ཚད་དེ་ རྒྱུན་དང་། རྒྱུན་གྱི་ མ་འོངས་པའི་
 and my eternal promise that you and your future

སུ་རྒྱུད་ བམས་ཅད་དང་མཉམ་དུ་ སྤྱད་བར་བྱ། ཡང་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་གྱི་སུ་རྒྱུད་
 descendants all with keep will and you and your descendants

བམས་ཅད་གྱི་ དཀོན་མཚོག་ ང་ཡིན་པར་འགྱུར།
 all's God I will be

Genesis 17.7 And I will keep my eternal agreement with you and all your future descendants; and I will be the God of you and all your descendants.

Genesis 17.8

ཡང་ངས་ རྒྱུན་ ཕྱི་རྒྱལ་བ་ལྟར་ རྒྱུན་བཞེན་པའི་ས་ཆ་ ཀ་ནཱན་ཡུལ་ ཡོངས།
 and I you foreigner as staying place Kanan country all

རྒྱུན་དང་ རྒྱུན་གྱི་སུ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་ སྤྱད་བར་བྱ། རྒྱུན་ཚོ་ དེའི་རྒྱུན་ཚད་མེད་པའི་
 you and your descendants to give will you that's eternal

བདག་པོར་འགྱུར། རྒྱུན་གྱི་སུ་རྒྱུད་བམས་ཅད་གྱི་ དཀོན་མཚོག་ ང་ཡིན་པར་འགྱུར།”
 owner will become; your descendants' God I will be

ཞེས་གསུངས་སོ། །
 said

Genesis 17.8 And I will give the place where you are now living as a foreigner, the entire land of Canaan, to you and your descendants, as an eternal possession. And I will be the God of all your descendants.'

དཀོན་མཚོག་གིས་ཨ་བ་ར་ཉམ་ལ་སུ་ཞེས་གནང་བའི་སྐོར།
God Gives Abraham a Son

Genesis 21.1

ཡ་ཤེ་དགོན་མཚོག་གིས་	གསུངས་པ་བཞིན་དུ་	ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱི་	བཟའ་ལྷ་ས་རུ་ལ་
Yaweh God	said according to	Abraham's	wife Sarah to

སྤྲུགས་བརྩི་བར་	དགོངས་པས།
mercy	thought because

Genesis 21.1 As Yaweh God said, he showed favor to Abraham's wife Sarah, and so

Genesis 21.2

ཁོང་	མངལ་དང་ལྷན་པར་	གྱུར་ནས།	ཨ་བ་ར་ཉམ་	རྒྱས་པའི་ཚེ་
she	pregnant to	became after	Abraham	old man when

དགོན་མཚོག་གིས་	ཁོང་ལ་	ལྷོད་ནས་	གསུངས་པའི་དུས་	དེར་	ས་རུ་ལ་
God	him to	previously	spoken time	that at	Sarah to

སུ་ཞིག་	སྐྱེས།
son a	born

Genesis 21.2 she became pregnant; and when Abraham was old, at the time God had previously said, a son was born to Sarah.

Genesis 21.3

ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	སུ་དེའི་	མིང་ལ་	ཨི་སྐག་ཅེས་	བདག་སྐྱབ།
Abraham	boy that's	name to	Isaac	named

Genesis 21.3 Abraham named the boy Isaac.

Genesis 21.4

ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་ བཀའ་གནང་བ་ལྟར་ ཡི་སྤྲུག་ ཉི་མ་བརྒྱད་ལོན་སྐབས་
 and God word given according to Isaac day eight reached when

ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་ ཁོ་ལ་ དགོན་མཚོག་གིས་ གནང་བའི་ ཞལ་ཚད་དེ་
 Abraham him to God gave covenant that

སྲུང་བའི་རྟགས་ འིག་ བརྒྱབ་བོ།
 keeping mark a made

Genesis 21.4 And according to God's word, when Isaac was eight days old, Abraham circumcised ²⁰ him.

Genesis 21.5

ཡི་སྤྲུག་ ལྗེས་བའི་སྐབས་ ཨ་བ་ར་ཉམ་ དགུང་ལོ་ བརྒྱ་ ལོན་ ཡོད།
 Isaac born time Abraham age 100 reached was

Genesis 21.5 When Isaac was born, Abraham was 100 years old.

Genesis 21.6

ཡང་ས་རྣམས་ “འདི་ནི་ དགོན་མཚོག་གིས་ ང་ལ་ དགའ་སྦྱིད་དང་། གནང་མའི་གོ་སྐབས་འིག་
 and Sarah this God I to happiness and laughter opportunity a

གནང་བས། བྱ་བ་དེའི་སྐོར་ ཐོས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ གྲུང་ ང་དང་མཉམ་དུ་
 given since thing this about hearers also I with

དགའ་བའི་གད་མོ་དགོད་ཡོང་” ཞེས་གསུངས། །
 joyous laugh will said

Genesis 21.6 And Sarah said, 'By the birth of this child God has given me an occasion of joy and laughter; so those who hear about it will also laugh with me.'

དགོན་མཚོག་གིས་ཨ་བ་ར་ཉམ་ལ་ཉམས་ཚེད་བཞེས་པ།

²⁰ Lit. 'put on him the mark of keeping the covenant which God had given'.

God Tests Abraham

Genesis 22.1

གྲུབ་	འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་	དགོན་མཚོག་གིས་	ཨ་བ་ར་ཉམ་ལ་	ཉམས་ཚེད་བཞེས་ཕྱིར་
things	this all after	God	Abraham to	test in order to

ཁོང་ལ་	“ཨ་བ་ར་ཉམ་”	ཞེས་གསུངས་པས།	ཁོང་གིས་	“ང་འདི་རུ་ཡོད་”
him to	Abraham	said	he	I here am

ཅེས་ཞུས་པ་དང་།
said and

Genesis 22.1 After all these things, God, in order to test Abraham, said to him , 'Abraham!' He replied, 'Here I am', and

Genesis 22.2

དགོན་མཚོག་གིས་	ཁོང་ལ་	“ད་	ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཅེས་པའི་བྱ་གཅིག་ལ་	ཨི་སྲུག་
God	him to	now	you own loved son only	Isaac

ཐོན་དེ་	མོ་རི་ཡུ་	ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་	སོང་ནས།	ང་ལ་
taking	Moriah	called country to	go after	I to

གུས་བཀུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།	ངས་ཁྱོད་ལ་	སྟོན་པར་བྱ་བའི་	རི་ཞིག་ཏུ་	ཁོ་བསང་ནས་
honor / worship for	I you to	will show	mountain a to	him kill after

སྦྱོན་སྲིག་གི་མཚོན་པ་	འབུལ་བར་བྱོས་ཤིག་”	ཅེས་བཀའ་གནང་།
burnt offering	give (command)	commanded

Genesis 22.2 God said to him, 'Now take your own only loved son Isaac and go to the country of Moriah. In order to worship me, on the mountain that I will show you, kill him and give him as a burnt offering.'

Genesis 22.3

དེའི་ཕྱི་ཉིན་	ཡའ་ར་ཉམ་	ཞོགས་པ་སྐྲ་པོར་	ལངས་ཏེ་	སྦྱིན་སྲིག་གི་ཤིང་
that's next day	Abraham	morning early at	getting up	burnt offering's wood

བཅད།	དེ་ནས་	བོང་བུ་ཞིག་ལ་	སྐྱ་བརྒྱབ་ནས།	གཡོག་པོ་གཉིས་དང་
cut	then	donkey a to	saddled after	servants two and

བུ་ཨི་སྲིག་ལ་འབྲིང་དེ།	དགོན་མཚོག་གིས་	བསྟན་གནང་བའི་	གནས་སུ་ཕྱོད།
son Isaac leading	God	showed	place to went out

Genesis 22.3 The following day, Abraham got up early and cut the wood for the burnt offering, and then put a saddle on a donkey, and taking two servants and son Isaac, went out to the place God showed him.

Genesis 22.4

ཞག་	གསུམ་པ་ལ་	ཡའ་ར་ཉམ་གྱིས་	ས་ཆ་དེ་	ཐག་རིང་ནས་	མཐོང་།
day	third on	Abraham	place that	distance from	saw

Genesis 22.4 On the third day, Abraham saw the place from a distance.

Genesis 22.5

དེ་ནས་	ཡའ་ར་ཉམ་གྱིས་	གཡོག་པོ་ལ་	“ཁྱོད་ཚོ་	བོང་བུ་མཉམ་དུ་
then	Abraham	servants to	you	donkey with
དེར་སྡོད་ཅིག	ང་དང་བུ་གཉིས་	ས་ཆ་དེར་	ཕྱིན་ཏེ་	བསྟོན་བཀུར་བྱས་ནས་
there stay	I and son both	place that to	going	worship doing after
ཁྱོད་ཚོའི་རྩེ་	ལོག་ཡོང་”	ཞེས་བཤད།		
you to	return will	said		

Genesis 22.5 Then Abraham said to the servants, 'You wait here with the donkey. I and the boy will go over there and worship, and return to you.'

Genesis 22.6

སྐྱོན་སྐྱེས་གི་	མེ་ཤིང་དེ་	ཨི་སྐྱེས་ལ་	འཁུར་བཅུག་ནས།
burnt offering's	firewood	Isaac to	carry made after

ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	མེ་མདག་དང་	གྲི་ཞིག་	འཕྱིར་ཏེ་	ཁོང་གཉིས་
Abraham	embers and	knife a carrying	they two	

མཉམ་དུ་འགོ་	དུས།
together went	as / while

Genesis 22.6 He made Isaac carry the wood for the burnt offering. Abraham carried the fire-embers and a knife. As the two of them went along together,

Genesis 22.7

ཨི་སྐྱེས་གིས་	ཨ་བ་ར་ཉམ་ལ་	“ངའི་ཡབ་ལགས་”	ཞེས་བཤད་ནས་	ལན་དུ་
Isaac	Abraham to	my father (hon.)	said after	answer in

ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	“ངའི་སྲུང་འདི་རུ་ཡོད་”	ཨི་སྐྱེས་གིས་	“མེ་ཤིང་དང་	མེ་མདག་ཡོད་ཀྱང་།
Abraham	my son I here am	Isaac	firewood and	embers have though,

སྐྱོན་སྐྱེས་གི་སྤྱིར་	ལུག་གྲུ་གང་དུ་ཡོད་”	ཅེས་དྲིས་པའི་ལན་ལ།
burnt offering for	lamb where is	asked; in answer

Genesis 22.7 Isaac said to Abraham, 'My father'; and Abraham answered, 'Here I am, my son.' Isaac asked, 'The wood, and the fire-embers are here, but where is the lamb for the burnt offering? And in answer,

Genesis 22.8

ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	“དགོན་མཚོག་རང་གིས་	ང་ཚོ་ལ་	ལུག་གྲུ་ཞིག་	གནང་ཡོང་”
Abraham	God Himself	us for	lamb a	give will

ཞེས་བཤད་ནས།	ཁོ་ཚོ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྐྱོན།
said and	they two together went

Genesis 22.8 Abraham said 'God Himself will give us a lamb.' And the two of them went on together.

Genesis 22.9

དགོན་མཚོག་གིས་	བསྟན་གནང་བའི་	གནས་སུ་	སླེབས་སྐབས།	ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་
God	showed	place at	arrived when	Abraham
དེར་མཚོན་ཁྲི་	ཞིག་བཟོས་ནས་	དེའི་སྟེང་ལ་	མེ་ཤིང་བསྐྱིགས་པ་དང་།	རང་གི་བུ་ཨི་སྲུག་
there	altar a made after	it on top of	firewood arranged after	own son Isaac
བསྐྱམས་ནས་	མེ་ཤིང་གི་སྟེང་དུ་	བཞག		
bound after	firewood on top of	put		

Genesis 22.9 When they reached the place God shown them, Abraham made an altar there, arranged the firewood, and bound his son Isaac, and set him on top of the firewood of the altar.

Genesis 22.10

དེ་ནས་	ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	བུ་གསོད་པའི་བྱིར་	གྲི་དེ་	ལག་ཏུ་ལྷན་པ།
then	Abraham	son kill in order to	knife a	hand in took

Genesis 22.10 Then Abraham, in order to kill his son, took a knife in his hand,

Genesis 22.11

འོན་ཀྱང་	ཡ་ཤེ་དགོན་མཚོག་གི་ཕོ་ཉ་	དགོན་མཚོག་གི་	ཞིང་ཁམས་ནས་	“ཨ་བ་ར་ཉམ།
but	Yaweh God's messenger a	God's heaven from		Abraham
ཨ་བ་ར་ཉམ་”	ཞེས་བོས་པ་དང་།	ཁོས་	“ང་འདི་རུ་ཡོད་”	ཞུས་ནས།
Abraham	called and	he	I here am	said after

Genesis 22.11 but from Yaweh God's heaven, His messenger called, 'Abraham, Abraham!' He said, 'Here I am', and

Genesis 22.12

ཕོ་ཉམ་	“ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་	བུ་ལ་	མ་རེག	བུ་དེ་ལ་	གཞོན་པ་	གང་ཡང་
messenger	your hand	boy to	not touch	son that to	harm	any
མ་བྱོས་ཤིག	ད་ལྟ་	ངའི་དོན་དུ་	ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་	བུ་གཅིག་པོ་དེའང་	མ་ཉར་བས།	
not do	now	my sake	you your own	son only that even	not keeping	
ད་	ཁྱོད་ཀྱིས་དགོན་མཚོག་གི་བཀའ་ལ་	བདེན་པར་	ཉན་པ་དེ་	ངས་ཤེས་བྱུང་”		
now	you God's command to	really	obeying	I found out		

ཞེས་གསུངས།
said

Genesis 22.12 the messenger said, 'Don't touch the boy, or do any harm to him. Now for my sake you have not kept even your only son, now I know that you are one who truly obeys God.'

Genesis 22.13

ཡང་ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	ཕྱོགས་བཞིར་བལྟས་ནས་	ཕོ་ལྷག་ཞིག་གི་རུ་ཚོ་དེ་
and Abraham	directions four looking	ram a horns
རྩི་ཤིང་མཐུག་པོའི་ཁྲོད་དུ་	འཁོན་ནས་ཡོད་པ་མཐོང་བས།	ལྷག་དེ་སྐྱངས་ཏེ་
bushes thick among	caught was saw since	sheep that taking
རང་གི་བུའི་ཚབ་ལ་	བསད་ནས་	སྦྱིན་སྲིག་གི་མཚོན་པར་སྤུལ།
own son in place of	killed after	burnt offering gave

Genesis 22.13 And Abraham looked around and saw a ram whose horns were caught in a place where the bushes were thick. He took the sheep, and killed it in place of his own son, and gave it as a burnt offering.

Genesis 22.14

ཡང་ཨ་བ་ར་ཉམ་གྱིས་	ས་ཚེའི་མིང་ལ་	ཡ་ཟེ་དགོན་མཚོག་གིས་	མཚོན་པ་གནང་བར་འགྱུར་
and Abraham	place that's name to	Yaweh God	offering will give

ཞེས་བཏགས།	དེའི་ཕྱིར་	དེ་རིང་བར་དུ་	མི་རྣམས་ཀྱིས་	ཡ་ཨེ་དཀོན་མཚོག་གི་རིའི་སྐང་ལ་
named	therefore	today up to	people	Yaweh God's mountain on
མཚོད་པ་གནང་བར་ལྟར་		ཞེས་ཟེར།		
offering will be given		say		

Genesis 22.14 And Abraham called the name of that place 'Yaweh God will give the offering', so that up until today people say, 'On Yaweh God's mountain the offering will be given'.

Genesis 22.15

ཡ་ཨེ་དཀོན་མཚོག་གི་	ཕོ་ཉ་དེས་	ཞིང་ཁམས་ནས་	ཡབ་ར་ཉམ་
Yaweh God's	messenger	heaven from	Abraham
ཡང་བསྐྱར་	བོས་ཏེ།		
again	calling		

Genesis 22.15 From Yaweh God's heaven, His messenger called to Abraham again,

Genesis 22.16

“ཡ་ཨེ་དཀོན་མཚོག་ཉིད་ཀྱིས་	ངས་	ང་ཡི་མིང་ཕོག་ནས་	དམ་བཅའ་བཞག་ལྟེ།
Yaweh God Himself	I	my name by	promising by
ཁྱེད་ཀྱི་དད་པ་	དེ་ལྟར་	མཐོང་ནས་	ཁྱེད་རང་གི་སུ་གཅིག་སུའང་
your faith	like that	seeing after	your own son only even
མ་ཉར་བས།			
not keeping since,			

Genesis 22.16 'Yaweh God Himself promises, 'Promising by my own name, seeing your faith like that, you didn't keep back even your only son,

Genesis 22.17

ངས་ཁྱེད་ཀྱི་བུ་ཚུད་ལ་ དེས་པར་དུ་ བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། བཀའ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྐར་མ་དང་
 I your descendants to certainly bless after sky in being stars and
 རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་ཡོད་པའི་བྱེ་མ་ལྟར་སྐལ་ཞིང་། ཁྱེད་ཀྱི་བུ་ཚུད་ དྲག་བོ་རྣམས་ལས་
 ocean's edge at being sand like increase and your descendants enemies from
 རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འགྱུར།
 completely victorious will become

Genesis 22.17 I will certainly bless your descendants, increasing them like the stars in the sky and the sand on the seashore; your descendants will get victory over their enemies.

Genesis 22.18

ཁྱེད་གྱིས་ ངའི་བཀའ་ལ་ ཉན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ ཁྱེད་ཀྱི་བུ་ཚུད་ནས་
 you my word to obey because your descendants from
 ས་གཞིའི་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ བྱིན་རྒྱབས་འབྲུང་བར་འགྱུར་” ཞེས་གསུངས།
 earth's peoples all to blessing will get said

Genesis 22.18 Because you obeyed me, from your offspring all the peoples of the earth will get a blessing'.

Genesis 22.19

དེ་ནས་ ཨ་བ་ར་ཉམ་ གཡོག་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྩར་ སྤྱིར་ལོག་ནས། དེ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་
 then Abraham servants two to returned after them with
 རང་གི་སྤོད་ས་ བེར་ཤི་བུ་རུ་ ལོག་ནས་ གནས་སོ། །
 own staying place Beersheba to returned after remained

Genesis 22.19 Then Abraham went back to the two servants, and with them returned to his place at Beersheba and stayed there.

Appendix

The Eight Traditional Grammatical Cases or རྣམ་དབྱེ་བརྒྱུད།

English Name	Tibetan Name	Particles or ཚིག་མཚན།	Number of Particles
1. Nominative:	མིང་ཙམ་སྟོན་པ།	none	0
2. Objective:	ལས་སྲ་བྱ་བ་སྟོན་པ།	སྲ་སྲུ་ཏུ་བྱ་བ་ར་ལ།	7
3. Agentive:	བྱེད་པ་པོ་སྟོན་པ།	གིས་གྱིས་གྱིས་འིས་ཡིས།	5
4. Dative:	དགོས་ཆེད་སྟོན་པ།	སྲ་སྲུ་ཏུ་བྱ་བ་ར་ལ།	7
5. Originative:	འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པ།	ནས། ལས།	2
6. Connective:	འབྲེལ་བ་སྟོན་པ།	གི་གྱི་གྱི་འི་ཡི།	5
7. Locative:	གནས་གཞི་སྟོན་པ།	སྲ་སྲུ་ཏུ་བྱ་བ་ར་ལ།	7
8. Vocative:	འབོད་པ་སྟོན་པ།	གྱི ཀྱ་ཡི།	2

